Причини Економічної Депресії і До Чого Вона Веде

(Продовження).

Коли в сьогоднішних часах ми є свідками зростаючого безробіття, яке безпосередно випливає наслідком удосконаленої машинерії, то так як для одної кляси, кляси посідаючої являється машинерія благословенством, бо дає цій клясі спромогу накопичувати все більше майна, так з другої сторони для працюючої кляси стала машинерія прокльоном, бо усуваючи робітників від праці, позбавляє їх заробітку, позбавляє їх всіх життєвих середників.

Коли ж одна й та сама річ для одної частини людства являється благословенством,а для другої частини прокльоном, то очевидно, всякому мусить бути ясним, що в теперішному суспільному ладі не все в порядку. Маємо по однім боці клясу, що посідає засоби продукції — клясу властителів і клясу, яка хоч виробляє всі середники життєві, не посідає їх. Це кляса продуцентів, будь вони робітники чи фармері. Значиться, в сьогоднішному ладі суспільство є поділене на дві класі. Клясу капіталістів і клясу робітників. Цей поділ на кляси був вже далеко до приходу капіталістичної системи, однак ніколи інтереси одної кляси супроти другої не були так протилежними, як є вони сьогодня, в системі капіталістичній. Головною основою капіталістичної системи є визиск праці і тому все, що сьогодня продукується, тобто життєві середники, продукується для зиску. Тому кляса, що посідає засоби продукції, як: фабрики, копальні, млини, контролює все добро світа.

В нас панує мильне поняття, що капіталом є гроші. В дійсности капіталом є маєток, ці добра випродукувані працею робітників. Гроші є тільки середником для виміни одних товарів за другі, або докладніше кажучи, є засобом розподілу. Скажім для приміру, що на Україні продукується цукор, а в Китаю родиться риж. Українці люблять з рижу робити голубці, але щоби його дістати, треба виміняти, скажім, свій цукор за бажаний риж. Ані китайцям не вигідно булоби переносити на Україну риж, ані українцям до Китаю цукор. Колиб їм приходилося робити таку виміну впрост між собою, то і українцеві відхотілосьби голубців з рижом і китайцеві українського цукру. Їх ділять тисячі миль віддалі і такі безпосередні виміни між ними є фізично неможливі. Але факт є, що на Україну доходить з Китаю риж, а до Китаю довозять з України цукор. Роблять цю обміну краї з собою при помочи гроша, який є мірилом вартости даних товарів. Мірилом вартости якогось товару є скількість праці вложеної в даний продукт. Щоби випродукувати тону цукру, така продукція забирає більше праці, чим випродукування рижу. Треба садити бураки, сапати й підгортати їх, треба збирати з поля, возити в магазини при цукроварнях, в цукроварнях робітники роблять з них цукор. В цукроварнях є до того справлені машини, на які властителі вложили гроші, а які мусять бути відтягані собі з приходів на цукрові і тому безперечно вартість цукру більша, чим вартість рижу, коло якого треба вложувати менше праці, бо риж тільки сіється, збирається з поля і вимолотивши, стає викінченим продуктом. Тому годі заміняти тону цукру за тону рижу. Обміни одних товарів за другі, роблять між собою ріжні краї імпортами і експортами товарів. Коли якийсь край висилає до другого краю свій продукт, це в торговельному термі ні звемо експортом. Коли той самий край спроваджує з іншого краю товари, це буде імпорт.

Коли Україна імпортувалаби з Китаю міліон тонів рижу, а до Китаю експортувалаби міліон тонів цукру, то така виміна, колиб була, як кажеться, "голова за голову" булаб непрактичною і покривдженням для тої сторони, якої продукт представляє більше вартости. Тому, що міліон тонів цукру представляє більшу вартість, чим міліон тонів рижу, тому ту ріжницю в вартости мусить Китай доплатити грішми, тими вимінними значками, які репрезентують ні чого іншого як товари — продукт людських рук, що і є дійсним капіталом. Сам метал — мідь, золото, срібло чи папірові банкноти, це ніяке майно. Металем ні зодягнутися, ні жолудка задоволити.

В теперішній капіталістичній системі пануюча кляса посідає і добро випродукуване працею робітників і гріш і тому контролює все, що людству до життя потрібне. Капіталісти контролюють і індустрію і банки, хоч звісно, що того добра вони не напродукували.

(Далі буде)

Едмонтонська Хроніка

УКРАЇНСЬКІ ПРОГРАМИ НА РАДІО З ЕДМОНТОНУ

З рамени Товариства Розбудови Кращих Осель передається з радіо стації CJCA українська програма кожної першої та третьої пятниці в місяці від год. 4.15 до 4.45 по полудні.

Слідуюча програма буде передаватися в пятницю, 3-го лютого, від 4.15 до 4.45 по полудні.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ НА РАДІЮ

З нагоди Свята Соборности (22-го січня) хор Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні під дірігентурою п. Ю. Гассана, дасть концерт із університетської радіо стації в Едмонтоні (CKUA) в **пятницю, дня 27-го січня, ц. р., в годині 8-мій вечером.**

КОЛЯДА НА РІДНУ ШКОЛУ

Управа Рідної Школи при Інституті ім. М. Грушевського складає щиру подяку тим едмонтонським громадянам, що приняли дітей з "Рідної Школи" з колядою та зложили свої жертви.

Слідуючі громадяне зложили коляду на Рідну Школу при Інституті ім. М. Грушевського в Едмонтоні:—

По $2.00 — Григорій Челядин з Во, Алберта.

По $1.00 — Йоан Ясенчук, Василь Челядин, о. Самець, П. Васильшин, В. Гривняк, п-ні Фербей, Др. Говда, п-ні Янішевська, С. Марусяк, С. Романюк, В. Гавриш, Др. Верхомин, І. Лесин, Немес Дейри, Яків Ласівчук, п. Сеник, Павло Мельник, П. Волошинський, Н. Шпачинський, п-ні Янда.

По 50 центів — Петро Мельник, Д. Пронюк, С. Веселовський, Л. Ляхман, Д. Рарагонський, В. Марчишин, В. Слюзаренко, С. Невчас, Г. Михайлишин, Ю. Лазарук, бабуня Зварич, п. Рогаченко, Т. Стечишин, А. Соловян, п. Маланчук, п-ні Школьна, п-ні Глинка, п. Іваськ, В. Чобітар, п-ні Шевчишин, п. Іванців, п. Галюк, Г. Саік, А. Батюк, Медико Сервис Стечишин, п-ні Деделюк, п. Скрипник, І. Колодій, п. Шарик, п. Казименко, п. Лупул, Сант Едмонтон Бекери, П. Жмурко, П. Гассан.

По 40 центів — п. Воробець.

По 25 центів — Д. Балка, п. Боднарук, п. Богонос, п-ні Данилюк, А. Мельник, М. Байрак, П. Чабанюк, Гарий, Т. Томашевський.

По 15 центів — п. Журавель, п. Бібанюк.

РАЗОМ $41.95

Заразом складається щиру подяку тим дітям, що ішли з колядою, а тим доказали як дорога для них є "Рідна Школа".

УПРАВА "РІДНОЇ ШКОЛИ" при Інституті ім. М. Грушевського.

П О Д Я К А

Сердечну подяку складаю панству Марчишиним, п-ні Деделюк, п-ні П. Лупул, п-ні І. Міськів, а від Товариства "Взаємна Поміч" п-ні Слюзар, які ме відвідували вчасі моєї недуги. З окрема дякую докторові Верхомину, за його так вміле і совісне лічення мене.

АННА АНДРУСІВ.

МОЛОДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

На днях відкрив в Едмонтоні лікарський офіс Др. В. С. Невчас, син звісних едмонтонському українському громадянству, п-ва С. Невчасів, який вже родився в Едмонтоні і покінчив медичні студії на едмонтонському університеті. Диплом доктора дістав молодий лікар в 1931 році, почім практикував через один рік в місцевому шпиталі "Роял Александра", а через останніх шість місяців займав посаду лікаря в державних таборах для безробітних.

За недовгий час своєї лікарської практики др. Невчас встиг відзначитися своєю солідністю та вмінням у виконанню своїх лікарських обовязків і українське громадянство Едмонтону і з провінції вже звертається до нього в повним довірям, як до солідного лікаря-українця.

Др. Невчас приймає пацієнтів у свойому офісі під числом 9520—104 Евню.

УВАГА! — УВАГА!

Старанням "Рідної Школи" з Делтон, відіграється у **вівторок, 31-го січня, ц. р., в салі під числом 10341—96-та вулиця,** гарне представлення під наголовком:

"БЛУДНИЙ СИН"

Проситься всіх українських громадян міста Едмонтону прибути численно на це представлення.

Початок в год. 7.30 вечером.

Вступ за добровільними датками. Комітет.

КОНВЕНЦІЯ Ю. Ф. А. ДОМАГАЄТЬСЯ УВІЛЬНЕННЯ ПРОВІДНИКІВ ПОХОДУ

На конвенції Злучених Фармерів Алберти (Ю.Ф.А.) федерального округа Атабаска, яка відбулася в Едмонтоні дня 16. січня, між іншими резолюціями ухвалено також резолюцію з домаганням увільнення провідників голодового походу, які мають стати перед судом 25., ц.м.

Кількох делегатів виявили своє обурення з приводу трактування якого зазнали учасники походу і ці делегати заявили, що провінція зробила помилку, передаючи поліцію під контроло федерального авторітету.

Конвенція висказала [illegible] не довіря до фармерських послів в федеральному парляменті, та уповажнила делегатів на головну конвенцію в Келгарах, апробувати злуку фармерської організації з Кооперейтив Комонвелт Федерейшен (Кооперативна Господарська Федерація).

МЕТА І МЕТОДИ КООПЕРАТИВНОГО РУХУ

(Продовження зі сторони 3-ої)

шевшу ціну. Капіталістична система обертає працю в слугу капіталу. Кооператива-ж робить з капіталу слугу праці. У Великій Британії до війни відсоток, що платився удільовцям в кооперації, виносив від пять процент вниз до два і пів процент. (На европейському континенті в споживчих кооперативах переважає засада неплачення ніяких відсотків від уділів). Булоб зовсім зрозуміло і відповідалоб природі кооперації, якщоб не було взагалі ніякого опроцентовання уділів. Сьогодні відсотки платяться, бо капіталістичні підприємства їх платять.

В многих кооперативах не платиться жадних відсотків. В такім разі гріш вже не притягає гроша; тільки діяльність людей, як потребувачів і споживачів, є единим способом добування господарських користей з організації.

Кооперація усуває зиск. Ріжниця між коштами завідування і ціною розділу товарів повертається до тих покупців, що її спричинили. Це означає, що продукція і розподіл існують для потреб. Тим способом усунено з кооперативного заведення мотив зиску.

До чого це все провадить? Чого бажають кооператори як утопісти, так практики? Вони стремлять до такого суспільного ладу, при якому власність і посідання людьми не служитимуть їм способом для того, щоби відтягатися від повнення суспільної служби. Ідеальною метою кооперації є кожного притягти до праці, працю возвеличити замість посідання, усунути паразитарного зискороба і визискуваний пролетаріят і тим способом установити не диктатуру пролетаріята — тільки диктатуру людськости.

В коротких словах — кооперація бажає ось яких річей:

1. Мотив служби суспільству поставити на місце зиску;
2. унеможливити великі упривілеєні доходи з рент, відсотків і дивіденд;
3. зробити з кожного працівника;
4. зробити кожного посідачем;
5. відшпирати ощадність і почуття відповідальности, що звязані з посіданням;
6. зробити людей сусідами, що працюють спільно для спільного добра;
7. привчити людей до завідування своїми власними заведеннями у власному інтересі;
8. завести взаємну поміч на місце конкуренції й ворожнечі;
9. привернути людству назад давно ним втрачену власть над постачанням засобів харчування і інших життєвих потреб.

Кооперація це є радикальний рух. Хто бажає задержання на далі нинішних господарських і суспільних відносин, той нехай не приступає до кооперативного руху.

Коли якийсь рух стає старшим і закріпиться в собі самому, він скляється до того, щоби стати консервативним. Однак ані старість ані успіхи, як зі всього видно, не відбирають кооперативному рухові його радикального в самій основі характеру. Статистики, звідомлення управ і керовництв великих кооперативних гуртівень та інших торговельних відділів нераз проявляють консервативний тон, коли рух поширюється. Одначе це консервативне забарвлення служить тільки як охоронне закрашення. Рух, котрий мусить удержувати тісні зношення з капіталістичною торгівлею, не може хитро-мудро нести червоної фани — в одній, а векселя у другій руці. Директори великих краєвих гуртівень мають нахил промовляти, як уроджені підприємці. Може їх не раз зате мають за підлирачів системи зискоробства. Їхні завдання є своєрідні і важкі. Але які-б там не були зовнішні признаки, що їх проявляють заступники руху, що входять у близші стики з капіталістичним світом, то через те не змінюється обставина, що членство тих кооператив здійснює мрію рочдельських ткачів — помалу і від самих основ вони перебудовують мотиви і методи виробництва.

На дівичому грунті, де рух ще малий і молодий, він знаходить найкращу опору між тими, що мають хоч далеко прочуття його радикального характеру. Кооперативи, основані людьми, які не бажали-б нарушити господарської структури нинішнього суспільства і котрі вважають кооперацію простим гуманітарним рухом або рухом для поліпшування, як здається, не мають успіху. Вони трапляють в порожнє або перемінюються в капіталістичні інтереси. Вони не стають складовою частиною великого кооперативного руху.

В Злучених Державах цього рода консервативні підприємства не мають щастя, їх переслідує якась дивовижна доля. Наперед можна предсказати невдачу, як тільки котрась така кооператива зачинає побоюватися радикалізму кооперації.

В Европі кооперативний рух сьогодня займає дуже поважне становище. Він отверто заявляє про те, що стремить до цілковитої зміни мотиву виробництва. Що се не ділає компромітуючо, це можна бачити в кожній країні. Цей стан річей представлено дуже добре у вступній промові п-ні Левелин Дивіс на 54. конгресі Британського кооперативного Союза у 1922 році, якого вона була предсідницею. Вона сказала:

"Ці обидві ідеї, демократичного управління виробництвом і усунення зискоробства, характеризують кооперації як щось, що не є іншим від революції — таке що йде з самих основ. Таков життєсильною, не ревертаючою все горі коріннем є зміна, що її робить кооперація в економічній будові суспільства. Ясно, що кооперація є чимсь значно більшим, як реформістичний рух. Ми не працюємо для дрібного латання дір, не для "примирення праці й капіталу", не для "вмиття кращого духа" у старі форми виробництва. Ми кладемо підвалини під нову виробничу цивілізацію... Кооперація є напевно достаточно революційна для найсильного революціонера і достаточно мирна для пацифістичного реформіста. Для ідеаліста вона має блеск майбутніх можливостей, тоді як одночасно практичний матеріаліст, коли візьме справу на розум, не може не бути вдоволений, якщо візьме під увагу те, що вже досягнено.

Здається, що кооперація зібрала практичні точки в ріжних релігійних і радикальних господарських наук і переробила їх у власне вчення. К.К.

Кооп. Республика.

Фармері Околиці Андрю!
КУПУЮЧИ В СКЛЕПІ ЕМІЛЯ ТОМАШЕВСЬКОГО дістанете все свіжі товари і по уміркованих цінах

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ
Понеділок, 21-го Січня, 1933.

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	29
Ч. 2. Нордерн	25½
Ч. 3. Нордерн	24
Ч. 4. Нордерн	22½
Ч. 5. Нордерн	21½
Ч. 6. Нордерн	20
На годівлю	17
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	11
Ч. 3. С. В.	8½
Екстра ч. 1. на годівлю	8½
Ч. 2. на годівлю	7½
Ч. 3. на годівлю	6½
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	14
Ч. 4. С. В.	11
Ч. 5. С. В.	10
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	12½
Ч. 3. С. В.	10½
Ч. 4. С. В.	6½
ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	53½
Ч. 2. С. В.	49½
Ч. 3. С. В.	37½

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ
Понеділок, 23-го Січня, 1933

Добрі легкої ваги телята від .... $4.00 до $4.75
Бички на заріз $3.00 до $3.50
Корови .. від $1.75 до $2.25

СВИНІ:—
Добірні бейкони спроваджувані вагонами .. $2.50

ЯГНЯТА І ВІВЦІ:—
Овець в тому дні неб уло на едмонтонських ринках.

ЯЙЦЯ

Продуцентам плачено:

За Екстра	15ц.
За Перші	13ц.
За менші Екстра	12ц.
За ч. 2	7ц.

Ціна, яку платять консументи в сторах:

За Перші	від 22 до 24ц.
За Перші	від 19 до 21ц.
За менші Екстра	16 до 18
За ч. 2. менші	від 12 до 14ц.

СМЕТАНА

Спеціяльна	17ц.
Число 1.	15ц.
Число 2.	12ц.

Вищі ціни відносяться до місця висилки. Молочарні оплачують експрес самі.

АДВОКАТСЬКА ФІРМА
Harvie, Bury & Yanda
Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи.
202 Bank of Toronto Bldg.
Phone 23113 EDMONTON

Office Phone 21962 House Phone 23555
E. C. DARLING
АДВОКАТ
707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В.С. НЕВЧАС
ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
9520—104th Ave., Edmonton, Alta.
Телефон 24584

Телефон Офісу 24416
Др. І. Верхомин
ЛІКАР - ХІРУРГ
Тел. Резиденції 73158
Електро-Терапія
Christie Grant Block,

Др. Ф. Говда
ДЕНТИСТ
Тел. Резиденції 23210
Edmonton, Alberta

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!
Цінні Премії для Передплатників "Фармерського Голосу"
Оферта Добра на Один Місяць
ХТО ПРИШЛЕ СВОЮ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ ПРОТЯГОМ ОДНОГО МІСЯЦЯ — ВІД 25-го СІЧНЯ ДО 25-го ЛЮТОГО, ТОМУ ВИШЛЕТЬСЯ В ПРЕМІЮ Цілком Даром
включно з почтовою пересилкою
ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:
ДУРНІ ДІТИ
ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ
"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи свідомими членами свого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свого народа.
Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.
Передплату шліть на адресу:—
The Farmers' Voice
10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
The Farmers' Voice
Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Виходить що два тижні, кожного 10-го і 25-го дня в місяці.
Передплата виносить на рік $1.00, на пів року 50ц.
10336 — 96-та вулиця, Едмонтон, Алберта.

THE FARMERS' VOICE
Ukrainian Semi-Monthly
Published on the 10th and 25th day of each month.
10336—96th Street
Edmonton, Alberta.
Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 3. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 10-го ЛЮТОГО, 1933. EDMONTON, ALBERTA, FEBRUARY 10th, 1933. No. 3. VOL. II.

Провінціональний Сойм Почав Сесію

В четвер, 9-го лютого, почалася третя сесія теперішнього провінціонального парляменту в Едмонтоні.

Сесію, як звичайно, отворив лефтенант-говернор Вальш, відчитанням тронової промови, в якій намічені деякі важніші законопроекти, які на сесії малосьби ухвалити. Церемонія відчинення сесії відбулася з великою помпою при співучасти ріжних вищих військових бригадерів, командантів, лайтнантів і пр., які супроважали лефтенант-говернора до провінціонального будинку.

Відсутність Премієра

В виду відсутности премієра Бравнлія, який не міг явитися на отворення сесії з причини слабости, функцію провідника уряду сповнив Дост. Годлей, міністер рільництва. Це перший случай, що премієр не міг явитися на отворення сесії, відколи він стоїть на чолі уряду.

На цій сесії представлено парляментові нового посла в особі С. А. Ронінга, який вістав вибраний в окрузі Кемроз на місце помершого міністра В. Смита.

Мала Програма Перед Парляментом

В програму теперішньої сесії, як про це говориться в урядових кругах, входить дуже мало справ під обради і сподіються, що теперішня сесія буде дуже короткою.

Найважнішою справою до вирішення буде законопроект про кредиторів і довжників, який малби дати більше захисту довжникам чим досі. Як ми вже писали попередно, кредитор не зможе починати судових кроків о відзискання задовженого майна без попереднього одержання позволення від директора "Дебт Аджжостмент" бюра. Дотично задовжених фармерів цим актом забезпечувалосьби перше життєві запотребування фармера, потім кошти получені зі збором збіжжа, опісля такси.

Таксамо сойм малби ухвалити акт, на підставі якого залеглі такси розложеноб на шість літ.

На порядку сесії буде також до вирішення питання про секвестрації, про що досі ще не мається певних плянів, що до поправки теперішнього закона.

Платні Учителів

Хоч нічого певного досі не проголошено про зміну відносно учительської платні, панує загальне переконання, що департмент шкільництва, по всякій правдоподібности зробить внесок на ревізію Шкільного Акту, який забезпечує учителям мінімальну плату в сумі $840.00. Таку ревізію прийдеться зробити на домагання тростісів, які з початком ц. м. на своїй конвенції в Едмонтоні ухвалили резолюцію до Департменту Шкільництва з домаганням, щоби мінімальну платню учителям змінити з $8.40 на $600.00.

На сесії також будуть подоблені поправки міських чартерів Едмонтону, Келгар, Медисин Гет і Летбридж.

Сенатор за Шість Годинним Днем Праці

Покликаючися на французьку і російську революцію, які слідували наслідком нехтовання домагань широких мас, Паскаль Поріє, найстарший сенатор, вніс в канадійськім сенаті, в понеділок, 6-го ц. м., резолюцію, щоби в Канаді завести 6-годинний день праці і більшу піддержку зі сторони уряду для поворотного на землі руху.

Аргентинські Фармері Грозять Страйком

Депеші з Буенос-Айрес доносять, що фармері провінції Санта-Фі найбільшої рільничої провінції Аргентини, постановили застрайкувати, як що уряд не переведе мораторії та не забезпечить на їхніх продуктах ціни, яка покривалаби кошта продукції і прожитку.

Таємне Вивезення Верегіна з Вязниці в Ціллі Депортації

На початку минулого тижня рознесли телеграфічні депеші сензаційну вістку про те, що на припоручення іміграційного департменту в Оттаві, канадійська поліція забрала з тюремних мурів в Принц Алберт, Саскачеван, духоборського провідника Петра Верегіна і потайки вивезла його в сторону Галіфаксу, звідки він малби бути відставлений на першому пароході до Росії.

Засуджений за Кривоприсягу

Петра Верегіна засуджено минулого року в Йорктоні на три роки вязниці за кривоприсягу з рекомендацією, щоби по відсидженню кари депортовано його з Канади назад до Росії.

Оборона Верегіна внесла проти засуду рекурс і апеляційний суд змінив засуд на 18 місяців, однак помимо всіх старань оборони у іміграційних властей, щоби відкликати приписуд депортації, міністерство іміграції своєї постанови не змінило і коли Врегін відсидів половину присудженої кари, іміграційний уряд постановив виконати своє розпорядження щодо букви.

Нагле Вивезення Верегіна

Головним оборонцем і дорадником Верегіна і духоборської організації є саскатунський адвокат, їхній земляк, Юрій Макаров, К. Р., королівський дорадник. На вістку, що Верегіна вивезено з Принц Алберт потайки, Макаров був доволі здивований, що його іміграційний уряд про таке нагле вивезення Верегіна не повідомив. Верегін, як фактичний голова духоборської організації, мав перед своїм виїздом до полагодження багато справ, однак власти не дали йому найменшої нагоди бачитися з деякими директорами організації, а навіть з правним дорадником Макаровим.

Макаров Доганяв Верегіна Літаком

Щоби побачитися з Верегіном, заки він опустить Канаду, Макаров разом з секретарем духоборської організації, Ребіном, пустилися доганяти Верегіна літаком. Тому що між Вініпегом, а Галіфаксом нема прямої воздушної лінії, мусів Макаров виїхати до Злучених Держав, звідки почерез Ню Йорк дістався до Галіфаксу, якраз на час, заки ще Верегіна всаджено на пароплав.

В суботу, 4-го лютого рано прибув Макаров на літаку до Галіфаксу і сейчас поробив кроки, щоби депортацію Верегіна одержати.

Макарова і Ребіна дігнав, також літаком, заступник голови духоборської організації Шукин, який замешкує в Брітіш Колюмбії.

Прибувши до Галіфаксу, оборонець Макаров сейчас вніс перед судією Малішом апілкацію о здержання депортації, домагаючися, щоби іміграційні власти дали докази на якій підставі Верегіна звільнено в половині кари і заряджено нагле депортування.

Суд в Галіфаксі здержав депортацію і зарядив доходження на пятницю, 17-го ц. м.

Президент Гінденбург Покликав Гітлера на Канцлера Німеччини

При кінці місяця січня провалилися в Европі два правительства — в Німеччині і Франції. В Німеччині уступив уряд фон Шляйхера тому, що предвиджувано в новому складі парляменту брак довіря до свого уряду, зажадав, щоби президент Гінденбург дозволив парлямент розпустити, чому президент спротивився. Парлямент мав зібратися саме 31-го січня.

Того самого дня, в суботу, 28-го січня, уступив також французький кабінет премієра Павла Бонкура. Його уступлення наступило наслідком відтягнення піддержки французьких соціялістів, які з іншими радикальними депутатами французької камери повалили 390 голосами проти 193 урядовий законопроект нового оподаткування в цілях зрівноваження буджету.

Коротке Панування

Німецький канцлер фон Шляйхер був канцлером неповна два місяці, а французький премієр був на тому уряді неповна півтора місяця.

Очі Світа Звернені на Німеччину

Та коли політичний світ приняв вістку про уступлення французького правительства, як подію зовсім незамітну, то зміна, яка наступила в Німеччині викликала в цілому світові велике здивування й зацікавлення, бо на місце уступившого канцлера фон Шляйхера покликав німецький президент Гінденбург Адольфа Гітлера, який зараз по листопадових виборах домагався від президента, щоб признав його канцлером, однак Гінденбург на це рішучо не погоджувався тоді.

Гітлер, який мріяв про диктатуру, нащо Гінденбург не погоджувався, згодився тепер створити правительство з людей, яких поручив в склад його кабінету сам президент Гінденбург. В склад його кабінету входить — бувший канцлер Франц фон Папен і інші німецькі юнкри, проти котрих Гітлер зводив боротьбу доти, доки в політиці, вони, а не він (Гітлер) грали першу скрипку.

Першим актом нового канцлера було розписання виборів, які призначено на день 5-го березня, в яких Гітлер думає віднести для своєї партії побіду.

Опозиція Проти Гітлера Зростає

Назначення Гітлера канцлером приняли німецькі комуністи і соціялісти дуже не прихильно і по цілому краю почалися демонстрації проти уряду Гітлера, в яких прийшло досі до поважних розрухів, бо протягом тижня зістало більш чим 100 осіб ранених, а кількох впало трупом.

Щоби стероризувати всяку опозицію, Гітлер задумує сам стати на чолі комісаріяту поліції.

Досі Гітлер у виборчій програмі підносить, що його партія думає оздоровити Німеччину двома чотирьолітними плянами. (Щось на взір Сталінових пяти-

(Докінчення на стороні 4.)

Сенатор Обвиновує Банки за Обниження Платні на Залізницях

Підчас засідання сенаторського комітету минулого тижня, в четвер, прийшло між сенатором Мордоком та сенатором Дандурандом до гарячої перепалки з приводу запропонованого канадійськими залізницями обниження платні робітникам о 10 процент.

Сенатор Мордок твердить, що залізничі компанії (С.П.Р. і С.Н.Р.) не думали обнижувати платні робітникам, однак канадійські банки приневолили їх до того кроку. Сенатор Дандуранд старався брати банки в оборону, немов закид Мордока є неслушним, нащо сенатор Мордок заявив, що через роки банки приневолюють канадійські залізниці танцювати під нути банків.

Голодовий Похід Скінчився Засудом Сімох Учасників на Вязницю

Суд над учасниками голодового походу в Едмонтоні, покінчився засудом сімох учасників на кару від одного до шість місяців арешту в Форт Саскачевані. Засуджені зістали: Дж. Гейджер, Дж. Пул, М. Кларк і Антін Войтишин на півроку тяжкої вязниці; П. Дрейл[illegible] П. Долей на два місяці вязниці і Р. Берландо на місяць тяжкої вязниці.

Всіх прочих осіб, яких арештовано зараз по поході в числі 32 звільнено або з браку доказів участи в поході, або відтягнено проти них оскарження самим прокуратором.

Замітним в цьому процесі було це, що українські провідники походу, категорично заперечували на суді участь в поході або приналежність до большевицьких організацій. Товариш Новаковський відпирався від закиду, що він колинебудь належав до комуністичної партії, за те закривався Ю.Ф.А. організацією, що він тільки до неї належить і був трохи членом буржуазної "Кевоніс" організації.

За те англійські товариші не кривили душами, а ще й підчеркували, що вони горді з того, що є комуністами.

ДЕ ВАЛЕРА ВИБРАНИЙ ПОНОВНО ПРЕЗИДЕНТОМ ІРЛЯНДІЇ

Підчас ірляндських виборів, які відбулися при кінці січня, партія президента Де Валери дістала пять послів більше чим мала в попередному парляменті. З піддержкою робітничої партії, яка попиратиме Де Валеру, буде мати президент вісім голосів більше понад всі прочі групи. Партія націоналістів під проводом бувшого президента Касгрейва стратила в цих виборах девять виборчих округів.

Робітники на канадійських залізницях дістануть другу знижку платні

З кінцем січня робітники двох канадійських залізниць — С.П.Р. і С.Н.Р. дістали формальне повідомлення про знижку їхньої платні о 10 процент. Знижка наступить від 3. березня. Є це вже друга знижка платні на протязі року.

З Нарад Федерального Парляменту

Вудсворт Вдарив в Болюче Місце

Коли в четвер, 2-го ц. м., провідник К. Г. Федерації, Вудсворт, почав в домініяльному парляменті пояснювати стремління й програму нової партії, між іншим запитав: "Чи може повірити хтось, що великих багатств в нашому краю доробився хтось чесною працею? Чи ціле майно премієра осягнене чесною працею?"

Цими словами немов гніздо шершенів порушив Вудсворт. З консервативних лав посипалися голоси, щоби Вудсворт відкликав свої слова, а предсідатель парляменту (спікер) Джордж Блек загрозив, що коли Вудсворт не відкличе сказаних слів, він покличе парляментарного сержанта, щоби випровадив його з парляменту.

Вудсворт під загрозою викинчення з парляменту, відкликав слова, що відносилибся до премієра немов він зробив маєток нечесно. Температура парляменту трохи охолодилася. Вудсворт вніс резолюцію, в якій домагається заведення економічної системи, в якій всі природні багацтва і засоби продукції служилиб всьому народові, а не для користи кількох. Резолюцію поперли Агнес Мекфейл, Кутей і Гіпс. Над резолюцією [illegible] дискусія близько два дні.

В дискусії забирало голос кількох послів з фармерсько-робітничої групи, які наводили багато аргументів промовляючих за резолюцією.

Посол Гарленд (Ю.Ф.А.) між іншим сказав:- "Премієр міністрів (Беннет) висказався на днях, що ситуація в Канаді з кожним днем стає грізнішою — "але що робить він, щоби тому зарадити?" сказав Гарленд. "Коли премієр думає, — продовжував посол Гарленд, — що він може розвязати сьогоднішну проблему в цій старій капіталістичній системі, то він не розуміє нічого про економіку".

"Через три роки находимося в економічному веретені і пан Беннет нічого не зробив хиба придумує одну дурну ідею по другій" — говорив далі Гарленд.

Спікмен Домагається Розсліджeння Довгів

В понеділок, 6-го лютого фармерський посол з округа Ред Дір, Алфред Спікмен говорив в справі канадійських довгів і відсотків від них та домагався, щоби парлямент назначив комісію, яка занялаcьби розсліджeнням цих воєнних довгів та видала свою опінію як Канаді поступити з довгами.

Спікмен сказав, що населення Канади щорочно мусить платити самого проценту в сумі $720,-000,000, суми, яка в трох перевищає вартість канадійської пшениці. Велика часть цих відсотків йде в кишені людей чи корпорацій, які збивають ті гроші непускаючи в рух, тоді, коли населення моглоби тими грішми покористуватися закупляючи потрібні товари.

Результатом цего маємо повно непроданих артикулів, які роспирають магазини, наслідком чого збільшається безробіття. Для добра так кредиторів і довжників повинно ся звільнити населення від цих тягарів плачення відсотків.

Колиб звичайні правила банкротства застосовано, продовжував Спікмен, то сьогодня в Канаді тисячі людей і ріжних фірм збанкротувалиб. Та кредитори не напирають на це, бо не хочуть перебирати пасиви, яка не ремінялася в довжність. В міжчасі залеглі відсотки наростають і додушують довжників.

Він накликав, щоби його резолюцію взяли під розвагу всі партії.

Міністер справедливости Готрі, заявив, що справді край находиться перед важливою проблемою. Цифри довгу, які подав п. Спікмен — продовжував міністер — в числі $12,000,000,000 справді потрясаючі.

Практичним питанням стає,— продовжав міністер,— як парляментові поступити, щоби зредукувати довг або відсотки не заподіявши нікому кривди?

Можливо, що справі далосьби зарадити якось, однак розвязки він сейчас не находить — продовжував міністер. — Коли є яка можливість віднайти розвязку, уряд радо приингає її, —сказав міністер.

Посол Спікмен завважав що він відкликався до федерального уряду розвязувати справу, яка спочиває поза його конституційним авторитетом. Що він мав на думці, то це, що колиб федеральний уряд і провінціональні зеднали свої сили для розвязки справ відносно публичного добра — вони можуть це зробити без огляду на конституційні ограничення. А ситуація довжна, на його думку якраз становить загрозу публичного добробуту.

Уряд Приняв Резолюцію

У вівторок, 7-го лютого уряд заявив, що назначив комісію, яка розслідить справу з довгами.

Асекураційні Компанії Не Терплять Від Депресії

Офіціяльні звідомлення ріжних фінансових інституцій, як банків та асекураційних компаній, виказують не сірпці прибутки. Недавно одна асекураційна компанія 'Мануфекчурерс Лайф' подала до відома, що в 1932 р. вона виплатила в виді дивіденд близько чотири міліони долярів більше чим в 1931 році. Маєток компанії сягає $117,786,626, з чого 47 міліонів компанія інвестувала в ріжні домініяльні та муніціпальні бонди.

Слід додати, що в Канаді всякі фінансові інституції і фінансові магнати дуже радо купують державні бонди, бо вони є найбезпечніщі, дають їм добрі відсотки, а до того від них не оплачують доходового податку.

Шкільна Рада в Радвей Домагається, Щоби Учителі Добровільно Згодилися на Знижку Платні

На мітінгу Шкільної Ради школи "Мазепа" в Радвей, який відбувся 30-го січня, ц. р., шкільні тростиси не могли прийти з учителями до якоїсь конкретної угоди, щодо знижки учительської платні. Учителі в числі 5 осіб, які учать в школі "Мазепа" дали до зрозуміння, що вони готові згодитися на добровільне зниження платні, однак домагаються, щоби теперішний контракт остав ненарушений, нащо Шкільна Рада не погодилася і конференція розійшлася без жадного рішення.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

Українська дво-тижнева, присвячений інтересам українських фармерів і робітників.

Виходе Спілка "Фармерського Голосу" кожного 10-го і 25-го дня в місяці, під числом 10336—96-та вулиця, в Едмонтоні, Альберта.

ІВАН СОЛЯНИЧ, Управитель, Т. ТОМАШЕВСЬКИЙ, Редактор.

Передплата виносить на рік $1.00, на півріч 50 центів, на чверть року 25ц.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ ВИСИЛАЄТЬСЯ НА БАЖАННЯ.

Редакція за оголошення не відповідає.

The Farmers' Voice

Semi-monthly paper, devoted to the interests of Ukrainian Farmers and Workers.

Published on the 10th and 25th day of each month by THE FARMERS' VOICE PUBLISHING CO.
10336—96th Street, Edmonton, Alberta.

JOHN SOLLANYCH, Manager, TIMOTHY TOMASHEVSKY, Editor.

Subscription Rates: $1.00 yearly; 50c half-yearly; 25c quarterly.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION

Telephone 24471

Address: THE FARMERS' VOICE 10336—96th Street Edmonton, Alberta

НЕ РОЗБИВАЙМО СИЛ

Не є ніякою тайною, що серед наших фармерів від якогось часу повіяло сильним упередженням до провінціонального уряду і послів взагалі, а з окрема до премієра Бравнлі, який стоїть на чолі правительства.

Це упередження і зневіра до уряду поглублюється наслідком заострення кризи, яка з кожним днем більш добирається до фармерів, коли журба починає їм голову сушити, як повести далі свою господарку, яка тепер стала неоплатною, та як в облічче нарастаючих процентів на морґеджах та неоплаченій машинерії і залеглих таксів, задержати своє майно, яке находиться перед загрозою утрати.

До такого упередження, як олива до огню доливають політичні противники уряду, які фармерам натякають, що "от не вам ваше фармерське правительство, не вас так справди ваші фармерські посли". Люде зразу здвигають плечима, але чим більше чують над собою тих кань, тим більше склоняються вірити, що в дійсности воно так. Із же підчас виборів говорено й приобіцювано, що фармерське правительство, правительство складаючися з них самих, найкраще обслужить фармерський стан, що воно стоятиме на сторожі їхних інтересів... Вони й вибирали не правительство в тій мірі, а коли криза почала добиратися до них, коли ціна на їхні продукти почала падати стрімголов, а за колекторами ворота не запираються, бо один відійде, а другий надійде, в фармерів почало захитуватися довіря до свого уряду, почав будитися гнів, а коли хто з боку докинув слово-два на адресу правительства, що воно за фармерів недбає, що висилає до них колекторів й секвестраторів, тоді вже останна дрібка довіря до свого уряду затерлася.

Такий стан зневіри скоро поширився і сьогодня почуєте обвинувачення уряду не тільки за те в чому він провинився, але винується провінціональний уряд за все, що злого під сонцем находиться. Кілько то сьогодня фармерів винує провінціональне правительство за упадок цін на збіжжу, на худобі, та за дорожнечу на тих річах, які фармер купує? Даремне переконувати такого фармера, що це не від провінціонального уряду залежить, що ці справи не входять в обсяг провінціонального правительства. Тільки свідоміші фармері, що більше інтересуються політичними справами, розуміють, що вина за такі низькі ціни лежить більше на домініяльному правительстві через високу тарифу, та через упертість премієра Беннета, який не хоче зрівняти канадійські гроші з англійськими, щоби уможливити Англії купівлю канадійської пшениці. Що вина за дорожнечу на фармерській машинерії також й тарифі наложеній домініяльним урядом, чим охороняється канадійських фабрикантів перед заграничною конкуренцією і вони за свої продукти, роблені у Східній Канаді, кажуть фармерам платити солоно. А такі справи повинен знати кожний фармер, бо знаючи їх приписувавби вину провінціональному правительству за те тільки, в чім воно провинилося, а не й за те, в чім винно домініяльне правительство. Годіж вішати коваля, за провину швеця!

Що провінціональне правительство, вибране з рамени фармерської організації, має свої гріхи, на це годі закривати очей і гладити по голові. Але не такі це великі гріхи, щоб для нього вже смолу в пеклі варити й кидати його в ту смолу. За промахи можна його критикувати, можна вимагати скоректовання блудів, але не розумно фармерам разом з лібералами і консерватими спільку бити його. Бо не треба забувати, що політичні вороги підкопуючи правительство, мають що іншого схованого в рукаві. Їх головною цілью є — розбити фармерську єдність, щоби легше осягнути в майбутніх виборах побіду над фармерами. Та єдність і поперття, яке давали фармері урядові при виборах, не дає спати старим політичним партіям і вони штучно наставляють свої політичні сіти, щоби фармері в них запалися. Ці політичні половики добачують, що фармері та робітники лучаться разом для здвигнення своєї партії, яка стремить до зміни сьогоднішного перестарілого капіталістичного ладу, добачують вони, що коли фармері будуть добре зорганізовані, то тимсамим загрожене панування визискуючої кляси.

Хрестоносний похід політичних ворогів проти уряду, це в першій мірі замах на фармерську організацію, яку політичні противники хочуть знищити, щоб їм можна продовжувати ще своє панування над фармерами. З цего фармері повинні собі ясно здати справу, бо тільки зрозумінням хитрих маневрів ріжних політичних блягерів зможе наступити розуміння сили і конечности своєї власної організації, яка зможе повести фармерів до боротьби за кращий лад.

Маючи свою сильну організацію, фармері зуміють в себе самі зробити порядок без опіки лібералів і консерватів. Коли хто з членів уряду покажеться негідним заступати їх, виберуть гіднішого. На те маємо вибори, на те відбуваються номінаційні конвенції, щоби фармері або потверджували своїх репрезентантів, або змінювали другими. Як всяка організація має право змінювати свій зверхній заряд, так може змінювати своїх послів організація політична, але годі допускати до того, щоби через случайно неудачний вибір розбивати цілу організацію!

Не розбиттям організації, а скріпленням її, можливий поступ до зміни на краще.

Кріпкий Доляр, Чи Блягерство

Коли по Різдвяних Святах вернув пан Беннет з Англії, він з натиском, як не вже через три роки робить, заявив, що Канада находиться в доброму фінансовому стані і канадійський доляр далі остає на золотому підкладі. Такі заяви робить пан Беннет дуже бундючно на те, щоб дати до зрозуміння населенню і його партійним товаришам, що в Канаді немає потреби на зміну грошевої системи. Робить він такі заяви в суперечі домаганням населення за усуненням канадійського доляра з злотого підкладу, та щоби зрівняти канадійські гроші з англійськими для віддискання англійського ринку на канадійську пшеницю і інші фармерські продукти. Робить не в суперечі факту, що майже вся канадійська преса сьогодня цеї зміни домагається.

Та не проминули повних три тижні від бундючої заяви пана Беннета про канадійські "савна мані", як преса рознесла трагічну вістку, якою сам пан Беннет зраджує, що з тими "савна мані" щось не все в порядку...

Підчас конференції премієрів всіх провінцій, у премієра явилася делегація "Трейдс-Лейбор Конгресу" на чолі з президентом тої організації, який домагався асекурації від безробіття, менше-годинного дня праці й більшої допомоги (реліфу) для безробітних. Пан Беннет здвигнув плечима й відповів, що він не знає звідки на все те взяти грошей, та як йому далі втримати Канаду в цілости і задержати фінанси й індустрію в здоровім стані. Щоб переконати голову делегації Мура, що його домагань не можливо заспокоїти, пан Беннет додав, що Канада не знає де й роздобути 260 міліонів долярів на заспокоєння процентів, поворотних пенсій і полатання недоборів сієнарських залізниць.

Така заява пана Бенета, це нічого іншого, як неуважне признання, що Канада не в такому "здоровому фінансовому стані", як ще перед кількома тижнями твердив пан Беннет.

Не хотячи сам пан Беннет признався, що його уперті заяви про кріпкість канадійського доляра, це очевидне блягерство.

Перед Муніципальними Виборами

З приводу надходячих виборів в муніципальних дистріктах, які мають відбутися 25-го ц.м., до нашої редакції вплинуло кілька дописей з ріжних дистріктів, в яких дописувачі порушують виборчу справу та просять о поміщення своїх дописей.

З браку місця в нашому часописі, годі всі ті дописі поміщати, як і годі одну з них помістити, а інші відкинути, щоби не діткнути амбіції тих, яких допис не поміщений. Загально беручи, всі дописі зводяться майже до одних і тих самих завваг, а в більшости докорів проти деяких кавнсилерів і тому вважаємо за вистарчаюче зреферувати ту справу так, щоби голоси наших дописувателів в тій справі найшли свій вислід в цій статті, якою зможуть покористуватися виборці-податковці не тільки тих дистріктів, з яких ми дістали дописі, а й ті дистріктів, з яких ніхто цеї справи не порушував.

В більшости в дописях натякається про случаї, що є такі кавнсилери, що силою свойого уряду в своїх дивізіях роблять забагато розходів так в виді своїх диет, як також роздаванням своїм близким знакомим, чи кумам, за більше роботи чим іншим податковцям. Натякається й про случаї, що бувають кавнсилери, які виробляють дороги собі під боком, занедбуючи держання в порядку доріг подальше від себе. Негодують деякі податковці на кавнсилерів, які віддають роботи коло доріг в руки контракторів з машинами, коли ту роботу моглиби виконувати податковці відробляючи свої податки, а з деяких дописей довідуємося, що бувають і такі кавнсилери, які від контракторів побирають баршишне (комішен). Завважується також остре осудження кавнсилерів в деяких дистріктах, які здобувають свої уряди при помочи горівки та пива і ріжних обіцянок, а навіть висувають деякі дописувачі докори, що бувають де-не-де і такі кавнсилери, які сходяться на свої мітінги "підохочені", в якому то стані не годні нічого путнього врадити для дистрікту, а за те побирають свої дієти.

На скільки деякі або й всі закиди піднесені в дописах є імовірні, не беремося тут розсуджувати. Признаємося, що деякі дописувачі нам особисто не знані і за імовірність їхніх висловів відвічальности не беремо. Припускаємо, що в деяких дистріктах є такі кавнсилери, що заслугують зі сторони податковців на остру критику, що є такі, що їх зааловсяб усунути, а поставити й вибрати на їхнє місце кращих людей, однак годі погодитися з тим, що всі і всюди кавнсилери однаково злі і нездатні завідувати громадськими справами.

Найлекшою річчю є критикувати з боку людей і находити за ними блуди, однак тяжче вже є займати якесь громадське становище і виконувати свій уряд так, щоби всіх можна вдоволити. Тимбільше тяжче для муніципального уряду вести господарку муніципалу в часі теперішньої економічної депресії, коли з одного боку являються вимоги удержування в порядку доріг, завідування бідними родинами, яким треба давати "реліф", вдовиним пенсіями, плаченням шпиталів за бідних людей з дистрікту і т. п., а з другого боку мається до діла з меншими приходами наслідком неможливости податковців платити свої податки, з обмеженням банкового кредиту тощо. А звісно, коли вимоги ставуть більшими, чим можна їм задостуючинити, тоді зроджується невдоволення і люде стають більше склонними до нарікань та обвинувачень людей, які відвічають за господарку. Підносять клич за введенням стислої економії, за зменшенням податків і т. п.

Що в теперішні часи тяжкого положення фармері хотілиб поменшувати податки, завести економічне провадження муніципальної господарки, за цим промовля конечність. Однак люде помиляються, коли думають, що все це зроблять самі кавнсилери. Ці справи залежать від самих податковців, які мусять подумати, де і як поправити муніципальну господарку, а кавнсилерам, яких вибирають, доручати право такі чи інші зміни переводити в життя. Тому треба вибирати людей на кавнсилерів таких, які мають в людей довіря, що поручену їм справу совісно будуть виконувати. Щоби кавнсилерам лекше було виконувати муніципальні справи, треба щоби між ними, а податковцями панувала тісна кооперація, а не розбіжність. Не вистарчить вибрати кавнсилерів і думати, що вони "всьо для нас зроблять", а коли не могли того чи іншого наложеного на них обовязку сповнити, підносити крик на них. В часі урядування кавнсилерів, багато виринає таких справ, які підчас вибирання їх не далися предвиджувати. Їх кавнсилери стараються полагоджувати так, як їм видається за найліпше. Та те, що їм видавалося добрим, податковцям не подобається і вмісто зажадати від своїх кавнсилерів приналежного вияснення чому зі справою так поступили, в податковців зроджується негодування до кавнсилерів і ворожнеча. Замість доброї волі між податковцями і кавнсилерами панує недовіря, підозріння, закиди та упередження. Кавнсилерам закидається, що вони забагато роблять на свою руку і тоді, щоби Муніципальна Рада не зробила, упередженим до неї одиницям все не подобається, все зле. Цим не хочемо сказати, що кавнсилери непомильні. Ні. Вони люде і за непомильних себе вважати не повинні. Не повинні й гніватися, коли податковці їх критикують, коли та критика не виходить з особистої злоби. Бувають такі кавнсилери, що дописавши "канцлерства", думають, що їхня "влада" така велика, що податковцям не можна їх критикувати, не можна контролювати їхньої діяльности. Такі особи на публичні становища не надаються і тому податковці повинні добре застановлятися, яких їм людей вибирати і кому доручувати завідування муніципальними справами. На кавнсилерів повинні вибирати людей, які щиро та совісно працювалиби в користь дистрікту, які податковців трактувалиби на рівні й не уважали одних за ліпших, других за гірших.

В дописах, які ми отримали, натякають деякі дописувателі про те, що в їхніх дистріктах члени Ліги Фармерської Єдности ти широко розгорнули агітацію за тим, щоби муніципали забрати під свою контролю. Говорять, що вони зможуть найкраще повести муніципальну господарку тощо. Вже тепер, як про це доносять нам з кольоній, десь-де люде ділиться на "лівих" і "правих" і люде замість обговорювати справи дотичні муніципальної господарки холоднокровно й розсудливо, поріжнилися на партії і заводять між собою боротьбу, як би тут ходило о перебудову цілої соціяльної структури.

Що люде, з большевицькими тенденціями, як податковці, мають повне право брати участь у виборах кавнсилерів і мають право ставити кандидатів, цего права їм заперечувати не можна. Вони мають таке право інтересуватися долею муніципалу, як і всі інші податковці. Одначе ми не думаємо, що розумно є вносити партійну боротьбу на терен муніципальних виборів. В муніципалах податковцями є самі фармері, яких інтереси, як податковців всіх однакові без згляду на партійні вірування і партійна боротьба не повинна мати в них місця. На кавнсилерів треба ставити людей, які в першій мірі малиб на увазі добро цілого муніципалу, а не цілі ведення в муніципальних виборах своєї політичної пропаганди. Кавнсилерами не повинно вибирати людей вузько партійних, бо вони поза партійними справами не зможуть добачити справ муніципальних. До того дійшлоби дистрікт, колиб так всякі політичні партії захотіли повибирати своїх кавнсилерів і ті кавнсилери (як би повиходили) в муніципалі почали політичну шарпанину? Яка користь з того булаб муніципалові, не трудно догадатися.

Коли в яких дистріктах треба поробити зміни на ліпше, то зробити їх можна тільки при повній згоді податковців, а не партійними шарпанинами. Взірцева господарка в дистріктах залежить багато від самих податковців, бо добрі, розумні податковці вибирають добрих радних, а добрі радні потраплять повести муніципальну господарку так, щоби за їхню працю мати у податковців признання.

При назначенню кандидатів і при вибиранню їх на кавнсилерів, треба доброго розсудку, а не горячковости. Коли зі старих кавнсилерів, є добрі люде, що заслужили собі на признання від податковців, поновляйте їхній уряд, коли усуваєте котрого зі старих кавнсилерів, то старайтеся на його місце вибрати ліпшого як він був.

"Що Діється з Шикаговською Виставою?"

Під таким заголовком помістила американська "Народна Воля" в двох послідних чергових числах статтю написану гр. В. Левицьким, яка кидає сумне світло на діяльність дотеперішнього комітету, який завідує справою українського відділу на надходячій світовій виставі в Шикаго.

Беручи на увагу, що в Алберті, так в Едмонтоні, як і на кольонії, деякі громади заінтересувалися справою шикаговської вистави і роблять, що в їхніх силах можливе, щоби згаданому українському відділови подати матеріяльну поміч, уважаємо за вказане подати бодай в скороченню ті завваги, які появилися на сторінках згаданого часопису вірячи, що справа хоч є великої ваги, то вимагає зі сторони нашого громадянства провіряння, щоб опісля, коли ціла справа малаб покінчитися фіяском, не було нарікань, що ніхто не звертав наперед уваги перед предвидженими катастрофальними наслідками.

Автор статті, про яку йде мова, не має на цілі початому ділові шкодити, а радше бажає, щоби справу з Шикаговською Виставою двигнути з предвидженої невдачі, тому ділиться з нашим загалом поробленими в згаданій статті увагами, застерігаємося з гори, що робимо не ради поінформування загалу, а не ради початому ділу шкодити.

Автор починає свою статтю:

"Хто читав останні покликі шикаговської виставової корпорації, мусів прийти до ясного переконання, що справа участи українців у шикаговській світовій виставі дійшла до критичного стану. Коли в найближчому часі не прийде яка зміна до ліпшого, з великої хмари буде малий дощ і великі пляни скінчаться невдачею, коли не повним скандалом. До вистави лишилося ще чотири місяці і кожний день проволоки може заважити на тім, чи вона зможе бути виконана. В такій ситуації потрібна негайна прилюдна дискусія, яка повинна вивести справу з зачарованого кола та показати, чи є ще для неї вихід.

"З дотеперішнього розвитку справи трудно позбутися враження, що при існуючому стані український відділ ніколи не побачить шикаговської вистави. Справа станула на мертвій точці через збірку фондів, хоча на нашу думку, це припадок...

"Основне лихо в тому, що провідники корпорації не вміли дотепер наладити ніякого звязку з громадянством і розбудити в нього довіря до себе і до своєї роботи. Корпорація лишилася чужою громадянству, а громадянство корпорації..."

З повищих наведень не тяжко зрозуміти, що ціла справа з шикаговською виставкою застрягла в болоті, або як і ступає наперед, то черепашиним ходом і коли комітет не знайде в собі відваги добачити свою невмілість позискати в українському громадянстві більше довіря до себе, то бажаних $50,000.00, яких не потрапив зібрати протягом року, нікуди не збере за послідних чотири місяці. Заким він їх роздобуде, то світ вже за виставку й забуде...

Яке довіря до виставового комітету мають люде на місці, в Шикаго, найкраще можна пересвідчитися — пише автор — з того, що на близько 100 українських товариств в Шикаго, досі не дали від себе нічого. Всіх грошей, що досі в Шикаго вдалося корпораційному комітетові зібрати, це після найновішого звіту смішна сума $605.40, на яку то суму складається $104 з членських вкладок, $92.05 з пікніку, а решту зібрали виставові субкомітети трьох шикагівських дільниць.

Та найсмішнішим, коли прямо не кинлими з такої важної справи, являється саме відношення і "довіря" в розпочате діло самого корпораційного комітету, який, як це зазначує автор складається з 17 директорів, з котрих ані один досі від себе на той пятьдесятьтисячний фонд не дав зломаного цента. Даремне, — каже автор — шукати таксамо назвища між ценних бізнесменів.

"Насувається питання: Що подумати про корпорацію, яка не могла переконати навіть своїх директорів, щоби дали або позичили на виставку певні суми, або не вміла найти доступу бодай до кількох із сотні українських організацій в Шикаго? Коли хто шукає за причинами, чому громади поза Шикагом не спішать з датками, то цей одні повинно бути йому досить..."

І справді, що подумати про комітет, який береться до так поважного діла, який в своїх відозвах порушує найтонші почуття патріотизму, переконуючи, що справа вистави, це найбільша і найважніша справа у "відбудуванню української державности", коли цей самий комітет такої віри до справи не доказав власним ділом — від себе не начинавчи?!

Виходить, що люде, які взялися за діло числять на збірки від громадянства, щоби воно давало гроші, але самі не хочуть нарушити свою кишеню.

На скільки комітет вистави компетентний до успішного переведення повзятого діла, автор пише:

"Виставка не пікнік і потребує для кожної роботи фахових сил. Чи постаралася корпорація про такі фахові сили для ріжних робіт при влаштованню вистави — чи заставила їх до праці? З окрема чи постаралася про людину, яка моглаб давати до преси статті про значіння виставки для старого краю і для еміграції, пояснила культурне значіння вистави і розбудила зацікавлення до неї?

"Як стоїть справа інформаційної літератури на англійській мові і чи буде вона сфабрикована, як звичайно, в останній хвилі на сором перед чужинцями, чи тепер хто працює над нею?

"Чи є при комітеті знавці, етнографі, народнього мистецтва, історичних памяток, які занялисьби збіркою багатого матеріялу, що находиться розкиданий тут за морем?

"... Чи притягнула корпорація до співпраці відповідних людей, які зібралиби в Америці і Канаді статистичну та іншу інформаційну матеріял про тутешню українську іміграцію, про її розміщення, організації і т. ін., для вжитку на виставці?"

Кожний Новий Передплатник Для "Фармерського Голосу" це Новий Борець за Кращий Лад!

Привязуючи вину комітетові з браку всяких автентичних інформацій про діяльність корпорації, нема дива, — пишеться в статті, — що про її пляни кружлять всякі поголоски, які не можуть теж змінити довіря до неї.

"... Одна з тих поголосок дісталася вже до преси і вимагає негайного вияснення: був натяк, що корпорація сама не дуже вже про успіх своєї акції, тому що в неї за пазухою є другий, вигідніший план, який можна буде перевести в життя коли "люде не дадуть грошей"

"Це плян продажу корпорації "на бізнес" чужим людям, які заплативши за неї моглиби підшитися під українське імя і "по бизнесовому" влаштувати виставку на свій рахунок. На закиди, поміщені в цій справі в одній газеті, корпорація не відповіла нічого. Ми нехочемо вірити, щоб це могла бути правда, але в інтересі самої вистави потрібне в цій справі пояснення корпорації."

З сумовуючи всі хиби й недостачі комітету, щоби справа з українським відділом шикаговської вистави не вийшлася "від дурного хатою", автор статті подає від себе думку, що теперішний центр мусить бути основно зреорганізований, що організація фондів мусить бути поставлена як найбільше на бизнесовий ґрунт, бо як самі члени корпорації обраховують, що доход з вистави мігби перевищати кілька разів кошти; підносить, що співучасть ширшого загалу громадянства у виставі, матеріяльна і всякі інша, може бути запевнена не порожніми фразами, але самою роботою централі.

"Шикаговській корпорації належиться кредит за ініціятиву у справі вистави — кінчить свою статтю гром. Левицький, — але переведення пляну в діло дотепер, кромі великої страти часу, дуже слабі висліди. Щоби справу рушити з місця, треба мати відвагу признати помилки і їх направити".

ЯК БИ ТАК СПРАВДІ

Як би так справді вона була — Радянська Україна! Не слово на папері, а справді понад Дніпром і за Дніпром, на Поділлі, на степах і на всій великій Україні — своя радянська республіка! Вільна від чужих державних імперій, від начальників-наїзників, у вільному й добровільному союзі з іншими республіками. Вільна від загрібущих панів-землевласників і від капіталістів-експлуататорів! Вся всеродюча земля України, все, що під землею і що на ній створено працючими руками, все їх і для їх життя, вигоди, культурного поступу. Як би справді так, що ради селян і робітників радять, як своє життя творити, самі собі господарі на своїй землі. Разом працюють і самі користуються з плодів своєї праці... Як би то!

Не було би тут суперечки! Не треба би крутих дискусій про форми правління і повсесвітно дипльоматію. Не треба би туристів, щоб свідчили, що бачили будинок в Харкові і правдивого українського комісара. Не треба би платних агітаторів, щоб упевняли й оправдували — пятнацять літ. За стільки часу хто не знав би? Знали би всі люде українські, як знають, що Дніпро тече в синє море... Хто міг би заперечити?

Знав би кожний український робітник-емігрант в Америці і по всім світі. Писав би брат братови і сестра сестрі: вертайся до рідного порога! Кликалаб Україна: вертайтесь, сини мої, робітники мої. Доволі сили загубили на чужині.

Звісно, не всі їхалиб. Багато вкорінилось тут, сімя, діти... росли. Та ощеб туристи були, хтоб тільки міг. Дітей везлиб хоч показати їм: оце наш Київ і гори Дніпрові і Шевченкова могила і здійснилась мрія століть, без хлопа і без пана. А тисячі таки вертались би жити і працювати. З під фабрик порожніх, з шахтів вугільних, з велико-міських вулиць, від безробіття і від хлібних ліній їхали б туди — працювати, помагати, будувати і собі жити. Після того, як звільнились десятки тисяч панських десятин, як рік в рік родять ті пшеничні лани, що колись всі закордонні ринки годували, — стачилоб ще для всіх робучих людей українських хліба і до хліба!

Будування, індустріялізація... Не так давно будувалась індустріяльна Америка. З усього світу їхали робочі агеде — тисячами, міліонами. Кожний корабель видавав на беріг нову горбу — в найми американським індустріям. З Галичини, з Волині, з Поділля, з Київщини, з Закарпаття і Лемківщини їхали, через кордон перекрадались, на фальшиві пашпорти їхали. Ніхто їх не агітував, ніхто формів правління не накладав, сама тутка ішла з села в село: Америка! Без інжинірських дипльомів їхали, без контрактів, — двоє робочих рук і тільки. Тільки трохи кращий шматок хліба давала індустріалізація Америки, а про те їхали за ним — в найми і на чужину.

А на Україну, на землю рідну? Будувати б індустрії для робочої класи, для себе і своїх дітей? Верталась би робітнича еміграція по всіх поворотних шляхах. Не питалась би й за дипломами, контрактами, кваліфікаціями американського капіталізму. Мозолі на руках і мова українська вистачилиб за паспорт — на Україну, радянську, робітничу. Всіх робочих дітей привитала би і ніхтоб від неї не втікав назад свідк пролетарем бездомним.

Як би так справді була вона!

———

Як би то! Не булоб галицької пацифікації, не булоб Ліська, Полісся... Не булоб на Західній Україні тих знущань, що є, розбою, поневірки. Немає в Варшаві такого бутного фашиста, щоб поважився українське село різками сікти, як би зараз за Збручем ціла республіка українських селян і робітників!

Не знає ціла історія шляхецької Польщі такого бутного пана, як був за Хмельниччини перший сенатор Речі Посполитої і коронний гетьман Микола Потоцький. І після повстання і миру він зостався паном на Західній Україні, та проте мусів просити Хмельницького, щоб відсунув козацькі загони даль від подільської границі, бо доки вони там стоять, "ми не можемо своїм підданцям ніякого приказу дати, зараз нас до Нечая відсилають"... "Триста літ тому — далека дорога була від Станиславова і Сокаля до Нечаєвих чатів на східнім Поділлі, а проте і тут "піддані" дивились на пограничного ватажка козацького як на свого оборонця і ніздіймали голови... Вся історія свідчить: кожний раз, коли над Дніпром проявлялась яка небудь організована сила, чути було шум бурі в Карпатах і польські пани нагайки ховали... Ех, як би тепер та організована сила — своя республіка!

Тисячі галичан перейшли Велику Україну вздовж і поперек... Не довге було обєднання, а в народніх масах Західної України як гаряча не ущухає спомин, бажання, туга. Звід варшавської влади, звід диктатури фашизму, від знущань і поневірки, — там повинен бути рятунок і оборона... Як би так! Як би там справді республіка українська! А ще радянська — селянська, робітнича, без панів і підданців! Не було б на Західній Україні партій, дискусій, не треба би пятнацять літ пропагувати паперовими досягненнями. Адже на прикордонній Кременеччині чи Збаражчині кожне село знає, чого там досягнули за тою вузенькою смужкою кордону. В мить би знаття облетіло всі закутні села Галичини і Волині. Всі знали би, всі рвались би туди... Прийшлось би польській державі цілу армію мобілізувати, щоби мілкий Збруч та довжезну ринкову лінію на волинській рівнині втримати як справжній кордон. Ходили би, їздили би, ховались би, вертались би до боротьби. Не треба, щоб червона армія виступала... Сім міліонів сільських злидарів Західної України прорвали би той ризький кордон — як би було до чого. Як би там справді Радянська Україна, своя республіка, селянські та робітничі ради...

Хто стримав би? Український інтелігент? Яка в його сила? Так в масі і він волів би десь в школі українських дітей вчити чи в кооперативі рахувати ніж гнутися на польській посаді або без посади ходити і всякого гаузування слухати. Чи польський селянин і робітник? Так він чоловік і його Пілсудський не жалує. І українцям не заводував би і сам схотів би того радянського добра, як би його бачив не тільки на папері.

Та може фашистська Польща поки що сильніша. Можеб виграла війну, не далаб, не пустилаб, примусила той сам ризький договір підписати, може ще гірший. Можеб мусіла Радянська Україна і без війни поступитись. Та держава державою, хоч побита, хоч підписалася. Що значило би для неї сто чи двісті тисяч доларів, міліон чи два? Хто її контролює, хто знає куди ходять державні гроші? Що значило би для української республіки — все одно якої — дати західно-українському селу школу, книжку, науку, культуру?

Відколи Куліш відкрив Галичину для наддніпрянської України, старша сестра не жаліла меншій і біднішій ні культурної піддержки ні грошей на неї. Через Куліша, Драгоманова, Коваленського, Чикаленка, Грушевського, — передавали до Львова ті "карбованці", що на них починалась Просвіта, Наукове Товариство, Франкові видавництва, Студентський Дім, соціялістична література, журнали літературні і наукові. Окремі люде давали, збирали, привозили, потаємно, безіменно... А тож республіка, держава, що вона могла би?

Не приїздив би сюди чоловік збирати під церквами на рідну школу. Булаб вона там вже давно, і рідніша, не півурядова, не клерикальна. Не допустила би Варшава? Щож, є сотні доріг, щоб ширити освіту поза школою... Не мусів би безробітний робітник зза моря ділитись своєю кришкою хліба з голодними гуцулами. Не гоїв би рани пацифікації і ліського повіту. Не треба би протестувати.

Своя республіка — селянська, робітнича! — не допустила би знущання, поневірки, панщини, різками сікти свого брата на Західній Україні. Вона загоїлаби, нагодувала, навчила, голови піднесла, рукам силу далаб. Ех, як би тільки вона була...

"Н. В."

Дописи

ЗАВВАГИ ФАРМЕРА

Славна конференція всіх провінціональних премієрів і премієра домінії, яка відбулася в половині січня в Оттаві, скінчилася таким фіяском, як кінчилися всі інші конференції, від яких фармері сподівалися яких-таких корисних вислідів. Що на них радять, ніхто не знає, бо відбуваються під замкненими дверима, а коли з неї порозходяться, то в пресі о половину менше про них говориться чим перед конференціями.

Кінець кінців всі конференції, що відбуваються вже через три роки, це переливання з пустого в порожнє. Все це робиться для штучного піддержання народа в надіях, що може... може вже на цій конференції щось вирішать... А тимчасом для фармерів полекші як не було так нема. Всьо обдумують штучно, аби тільки фармера годувати надіями, щоби в надії, що вони для фармера щось зроблять, фармер не стратив терпцю, а й далі гнувся під податками, з яких добра пайка йде на поліцію, військо, кримінали й ріжних урядовців. А тих урядовців в Канаді вже мало що менше припадає на душу, як в ославленій Польщі. Польща має одного урядника на чотири душі, а Канада одного на десять душ! Недалеко відбігла від Польщі! І все те мусимо удержувати, дарма, що вже самі себе заледво годні при життю вдержати.

І хоч ми фармері сьогодня більш чим й четверо поносимо тягарів, то фармері спокійно їх зносять, не застановляючися над тим, що коли так далі піде, то ріжниці між нами, а невільниками, ніякої.

Як це, що поносимо в четверо більше тягарів? — спитає не один. А ось проста відповідь. Ми все платимо пшеницею. Коли пшениця платилася по долярові за бушель, а ми платили учителеві $1,200, то ми платили йому нашими 1,200 бушлями пшениці. Коли учитель сьогодня бере тільки тисячу долярів річно, то ми хоч йому "звязали платню" платимо чотирома тисячами бушлів. Муніципальному секретарові платили ми 1000 бушлів пшениці, сьогодня платимо пять тисяч бушлів. Послам платили ми два тисячі бушлів, сьогодня вісім тисяч. Те саме з машинами, які купуємо і іншими річами. Чи довго видержимо ми, коли наше поле в чотири рази більше не вродить. Чи довго видержимо, коли наші ріжні машини старіються, а нових купити нема защо? Чи довго зможемо відривати собі й дітям від уст, щоби тільки ставало платити такси. Це питання, перед яким сьогодня стоїть кожний фармер, не находячи відповіди.

Як Нам Платять за Худобу?

Одного разу спитав я купця Еллйота в Келгарах, що спричиняє упадок цін на худобу, на що він дав мені таку відповідь: Коли нам, наприклад, треба тисячу штук биків, а фармері пригнали 2,000 штук, то ми розраховуємо ціну так, щоби за 2,000 штук заплатити ту саму ціну, що мали заплатити тільки за 1,000 штук. Чи не те саме діється з нашою пшеницею? Коли купцеві треба, скажім задля заокруглення цифри, 1,000 бушлів, за які він мав заплатити тисячу долярів, а ми достачили на ринок 4,000 бушлів, то все одно він за них дає нам тільки те, що ми мали взяти за 1,000 бушлів. Значить, працювати мусимо більше, а дістаємо в заплату далеко менше.

За причину упадку цін на пшениці подають надпродукцію пшениці, але при чому тут "надпродукція" коли міліони людей в світі голодують, коли люде на світі більше родиться, чим [illegible] рає.

Крізу можемо завдячувати війні, модерній машинерії і до певної міри собі, а продовжують її парляменти, не хотячи зробити змін на ліпше. Війна поробила повно калік, лишила вдів, яких держави мусять удержувати, машинерія усунула від праці людей, а ми фармері, скочили трохи задалеко і заскоро в продукції. Парлямент може найти лік на теперішну слабість та не хоче. Американське правительство вже приступило в себе до лічення хороби й вносить нове один біліон долярів на поміч рільникам, а наше правительство покищо дає тільки сухі поради, з яких кожна нова все гірша.

Колись міністер рільництва в федеральному правительстві радив братися до плекання більше худоби, заповідаючи добру ціну. Фармері послухали пана міністра й наплекали худоби, щоби купці брали за безцін. Потому радив годівлю свиней, заповідаючи по шість центів за фунт. Ми послухали і мусимо продавати їх по два центи. Потім знова апелює, щоби годували свині, бо каже, що наслідком імперіяльної конференції Англія зможе купувати канадійські свині, але від конференції вже минає осьмий місяць, а наші свині й далі віддаємо за півдармо. За багато конференцій й за багато обіцянок з них.

Ми терпимо багато через те, що маємо, як кажуть англійці — "гумач говернмент" (за багато бюрократії).

Колись премієр Манітоби Брекен пропонував, щоби Алберта, Саскачевані і Манітоба злучилися разом і створили одну адміністрацію. Населення й сьогодня уважає, що така злука є дуже пожадана, бо тим чином можна заощадити міліони долярів, що причинилосяб до зменшення податків. Та посли з тим проектом не погоджуються, бо він загрожує їхньому пануванню. Більш чим половина всіх дотеперішних послів у згаданих провінціях стратилиб теплі місця, на яких беруть близько 60 долярів на день. Населення в провінціях вже від близько 12 літ домагається зредукування посольської платні, яку в порівнанню до їхньої праці і до часу нині рівняти з платнею персіяного учителя, який працює над дітьми 10 місяців в року, а побирає о половину менше платні. Але посли не квапляться поправити знижки платні для себе. Політична машина не до зломання, бо нею опікують експерти-механіки і їх тяжко нагнути.

Мимоволі пригадується мені правительство премієра Грінфілда, першого фармерського премієра в Алберті. Він старався добре провадити господарку нашої провінції, але йому скоро підклали ногу і висадили з премієрського крісла. Він вірно служив фармерським інтересам, тому що сам був фармером аж до покликання фармерською організацією на становище премієра. Він відчував фармерські гаразди на своїй шкірі й тому коли став премієром фармерського правительства, він старався поробити багато змін в користь фармерів. Він був проти бюрократизму, бо знав, що це тягар на фармерських плечах. Вже в початках свого урядування він заглянув до кожного департаменту і коли зауважив за багато бездільних робітників, казав віддалити. Та премієр Грінфілд не подобався політиканам. Його усунено, бо він як казали, за "одно-клясовий" (за багато служив фармерській клясі). Посли, які далися намовити, щоби його усунути з премієрства зробили велику помилку, але нам фармерам з цего повинна бути наука, що фармері можуть репрезентувати добре люде, які знають фармерську долю.

І саме під теперішню пору, коли фармерам криза найгірше докучила, ми, фармері, від свого фармерського правительства, від своїх послів, маємо право домагатися, щоби вони служили більше нашим інтересам, як не робив колись Грінфілд. Що правда, вони кризи не відчувають, бо вони за посольство беруть добру платню, але їх вибрав нарід на те, щоби вони не тільки брали платню, але на те, щоби вели красну господарку так, аби й ми менше відчували кризу. І вони можуть так завідувати, як що схочуть, щоби не стратили в фармерів довіря. Ми від них вимагаємо діл в користь фармерів і за тими ділами будемо слідити.

Ще кілька завваг хочу подати з приводу муніципальних виборів, яких ми не сміємо легковажити.

Ми, фармері, замало привязуємо ваги до муніципальних виборів і нераз вибираємо на урядників таких людей, що навіть не вміють завідувати своєю власною господаркою, а не муніципальною. От возьмім на увагу хочби такий факт. В такий тяжкий час, як тепер, беруть муніципали контракторів до доріг і платять 100 долярів за милю дороги вже виробленої. Таким робом муніципал заходить в довги, які відбиваються на фармерах. Муніципальна Рада повинна розуміти, що в такий критичний час, треба робити менше розходів. Маємо старі, вироблені дороги, якими можемо обходитися, а як треба де направити їх, то є фармері, що мають свої трактори та коні і моглиби самі в себе заробити. Такою поведінкою з віддаванням робіт контракторам заганиться муніципал в довг, а контрактор доливок не направляє тільки горбки, які робить ваше ми, як були.

Справи муніципалу вимагають, щоби ми вибирали свідомих людей, розумних та статочних і розуміючих муніципальну господарку. Муніципал, це наш малий парлямент і в ньому повинні нас репрезентувати гідні люде, за яких ми не набиралисьби сорому. Життя навчило нас, що після того, яких вибираємо на якісь становища людей, пізнають нас другі, якими ми самі є.

КРАКІВ, АЛТА. В. П. Фезун.

Друкарня Івана Солянича

ВИКОНУЄ ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДУЖЕ СТАРАННО І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

У всіх друкарських справах удавайтеся до нас.

Товариства, Секретарі Шкільні та Муніципальні, Міські Управи і Заведення повинні удаватися зі всякими роботами до друкарні Івана Солянича, де дістануть добру роботу та скору услугу.

СПРОБА ПЕРЕКОНАЄ ВАС

Alberta Printing Co.
10336 - 96th Street, Edmonton, Alta.

Картка Замовлення

Висилаючи передплату на "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" виповніть сю картку і зашліть до Адміністрації

THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street Edmonton, Alberta.

Посилаю ...., як передплату за "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" на .... рік, (пів-рік), (чверть року). Часопис прошу висилати на адресу:

Імя і назвиско ....

Почта ...., Провінція ....

Негайно Треба 20 Мущин!

До цих практичних наук:

AUTO MECHANICS — IGNITION
TRACTOR MECHANICS — GENERATORS
STATIONERY INGINES — STARTERS
WELDING — MAGNITOS

Платимо Комісове за Практику.

Canadian Trade Schools

Телефон 28388 — 10236 - 96th Street, — Edmonton, Alta.

ГІТЛЕР КАНЦЛЕРОМ НІМЕЧЧИНИ

(Продовження зі сторони 1.)

річок). Гітлер не таїться з тим, що в Німеччині заведе примусову працю і кольонізацію на землі.

Екс-Кайзер Сподіється Відзискати Трон

О скільких Гітлер з своєю фашистівською партією, яку для замилення робітникам очей називав "Національно - Соціялістичною" стоїть в тісній звязи з німецькими монархістами, які підпирали його, щоби пробив дорогу до повороту в Німеччині імперіялістам, за доказ посвідчити може найкраще факт, що зараз по назначенню Гітлера канцлером, бувший кайзер Вільгельм, який живе тепер в Голяндії, не.криється з тим, що для нього є можливий поворот до краю. В кілька днів по перебранню Гітлером канцлерського посту, заявив екс-кайзер перед репортерами преси, що він сподіється від теперішнього уряду запрошення на поворот, одначе він не має охоти вертати до Німеччини в ролі звичайного горожанина і тому запрошення прийме тільки під услівям, що Німеччина приверне йому назад цісарський трон. Така рішуча заява екс-кайзера, це один більше доказ, що фашисти роками підготовляли в Німеччині грунт до приверненя там монархії і що цей грунт тепер там достаточно виброблений під такі зміни.

Цілий світ з незвичайним заінтересуванням слідить хід політичних подій в Німеччині, які можуть дуже багато заважити на політичні події не тільки в Европі, а й в цілому світі.

Положення Німеччини сьогодня таке, що або вона під впливами юнкрівської політики німецьких капіталістів доведе край до війни з Францією, яка може розтягнутися ще раз на цілу Европу, або там прийде до краху, наслідком чого прийде неминучо до соціяльної революції. Ці великі події вже не за горами.

КОНСЕРВАТИ БІЛЬШ НЕБЕЗПЕЧНІ ЧИМ РАДИКАЛИ

"Осіб, що пропагують зміну сьогоднішної системи, не повинно ся кляcифікувати як "небезпечних радикалів" — "в дійсности небезпечними людьми є консервати, які звязані традиціями і ніяк не хочуть признати рації неминучим змінам, а обстоюють, щоби всьо оставало по старому".

Так висловився недавно Френк Вандерлін, один з визначніших осіб в американському фінансовому світі, в нюйорській часописи "Геральд-Трібюн". Вандерлін в своїй заяві висказує потребу кращого розподілу індустріяльних зисків та цілковите перестроєння деяких інституцій (Мовчи, мабуть, на думці банкову систему—Ред.).

Сам Вандерлін є дуже визначною особою в Злучених Державах, будучи колись асистентом секретаря державного скарбу, президентом "Національного Міського Банку Нюйорку" та директором кількох залізничих і інших великих корпорацій і тому його висказам привязують велике значіння.

В своїй статті в вище згаданому часописі він пропагує зміну фінансової і індустріяльної структури, доказуючи, що без таких змін усунення теперішної депресії є неможливе.

Він підчеркує конечність поправки відносин між кредиторами і довжниками, коли нація не хоче збанкротувати, однак не довіряє,ч и сьогодня фінансові провідники схотять добровільно такі поправки поробити.

Так говорить визначний фінансовий експерт. Цікаво, чи пан Беннет читав його статтю?

З Десять-Літної Минувшини

(З архівів "Н. П." з 5-го лютого, 1923.

По кількадневній розправі, яка відбувалася в едмонтонському вищому суді проти майнерів, яких арештовано на початку січня в злуці з майнерським страйком, суддя Саймонс засудив 81 страйкерів кожного на один рік кари в завішенню (суспенденц сентенс).

Засуджені в більшости українські робітники. Страйкерів боронили адвокати Кормак і Савуда.

—o—

Гю Мекдоналд, який боронив страйкуючих майнерів в початках, якого опісля майнерська юнія відкинула, заскаржив майнерську юнію за $1,[illegible], якої то суми домагається за свої услуги.

—o—

У відповідь на питання робітничого посла Крістоферсона скільки коштувало провінцію удержання поліції в едмонтонській околиці, де відбувався майнерський страйк, правительство подало до відома, що страйк коштував провінцію $11,298.78.

Дня 13-го січня питомці Інституту Грушевського відіграли представлення "Соколики". Більшість аматорів як панночки: Л. Невчас. Р. Бабюк, Мельник і Крайківська хоч виступали перший раз на сцені, пописались дуже добре. З молодців грали Ю. Драган, В. Гуцуляк та І. Кірик.

—o—

Дня 27-го січня Аматорський Кружок при Т-ві ім. І. Франка з Федора, Алта., відограв в салі Інст. Грушевського в Едмонтоні представлення "В кігтях Розпусти".

—o—

Товариство Просвіти ім. Ів. Франка в Белліс, Алта., яке повстало завдяки енергічній праці п. Я. Ясенчука, задумує повести працю, щоби збудувати власний Народний Дім.

—o—

В Едвард, Алта., старанням свідоміщих одиниць, побудовано недавно Народний Дім. В місцевому Товаристві "Просвіта" багато працює місцевий учитель, В. А. Лесик, який устроює діточі концерти, а отце недавно відіграла дітвора представлення "Сільська Наука" автором, якого є сам учитель п. Лесик.

—o—

Алберта цеї зими має далеко менше число безробітних чим минулої зими, як це виказують зібрані цифри. Минулого року під цю пору мала Алберта 3,753 безробітних, а цего року тільки 1,175.

На конференції, яка відбулася минулого тижня в Келгарах в справі безробітних, премієр Грінфілд і міністер публичних робіт Росс, заявили, що до весни вдасться безробіття зліквіду[illegible].

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!

Цінні Премії для Передплатників "Фармерського Голосу"

Оферта Добра на Один Місяць

ХТО ПРИШЛЕ СВОЮ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ ПРОТЯГОМ ОДНОГО МІСЯЦЯ — ВІД 25-го СІЧНЯ ДО 25-го ЛЮТОГО, ТОМУ ВИШЛЕТЬСЯ В ПРЕМІЇ **Цілком Даром**

включно з почтовою пересилкою

ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:

ДУРНІ ДІТИ

ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи свідомими членами свойого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свойого народа.

Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленям.

Передплату шліть на адресу:—

The Farmers' Voice

10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

Свій до Свойого

Виконуємо Всякі Пломберські Роботи, Укладаємо Форнеси, Парові і Газові Огрівання.

НАША ЦІНА УМІРКОВАНА

Удавайтесь до:—

Ross Plumbing & Heating Co.

10322—96th Street

Edmonton, -:- Alberta

Телефон 26721

Н. Шпачинський, Менаджер.

Фармері Околиці Андрю!
КУПУЮЧИ В СКЛЕПІ ЕМІЛЯ ТОМАШЕВСЬКОГО
дістанете все свіжі товари і по уміркованих цінах

Адольф Гітлер

Хто є цей Гітлер, що кинув Німеччину в політичну гістерію? Хто він, якого називають месією "другим Христом з Назарета", що має вибавити Німеччину і завести її в рай "Третього Царства"? (Перше царство Фридриха Великого, друге Бісмарка, трете Гітлера.) Хто ця людина, якій гістеричні жінки вівтарі ставлять і моляться перед ним наче перед Богом, або якого німецькі газетярські шмоки називають найбільшою людиною всесвіта. Що це за божище, перед яким і українські фашисти заводять свій танець, очікуючи від нього "визволення" України.

Щоб докладно відповісти на ці питання, на це треба більшої студії. В короткій статті мусимо обмежитись до найважнішого.

Згори треба зазначити, що по осуду думаючих людей Гітлер це людина наскрізь маленька, без більшого знання, нерішуча, чистий проходимець, навіть не великий бесідник, а демагог, якого в дивнім сплеті історичні обставини викинули наверх.

Гітлер родом навіть не з Німеччини, тільки з Австрії. Він родився в 1889 році в сімї малого митного урядовця. Зачав ходити до реальної школи, був тупим учнем і скінчивши кілька клас, кинув її, щоб стати малярем. Але й тут не повело, бо не репав при вступному іспиті в академію і на цім скінчилась його малярська карієра. По вчасній смерти родичів він стає звичайним помічником-робітником при будові, де, як сам пише, ненавидів робітників як хоробу за їх організацію і їх соціялізм. Звичайно панич, що лизнув трохи науки.

В ненависти до робітництва кинув роботу і виїхав в 1912 році до Німеччини, до Мінхену, де заскочила його війна. Як австрієць вступає до німецького війська і стає за цілий час війни фрайтром. Теж не дуже висока сарша як на "генія"!

По програній війні, в часі німецької революції боїться показати носа із своєї криївки в Мінхені, але коли німецька реакція піднесла голову, тоді він стає її агентом в боротьбі проти робітничої кляси, проти німецької республики.

Тут зачинається політична карієра Гітлера. Він вступає як семий член до т. зв. "Німецької Робітничої Партії", що була спочатку нічим іншим, як кружком дрібноміщанських балакунів виросла в короткому часі Національно-Соціялістична Робітнича Партія Гітлера до такої могутности, що вона нині рішає долю Німеччини і цілої Европи. Сталося це в силу історичних умов, бо колиб не ці умови, то до цього ніколи не булоб дійшло.

Німеччина програла велику війну. На неї наложили в мирних договорах страшенні тягарі і довели її на край руїни. Військо скасоване і тисячі бувших військових кинено без заняття на вулицю. Щоб видавити із скріваленої війною і революцією Німеччини воєнні відшкодування, Франція наложила на неї залізну руку. Началась нова дика ненависть до Франції і мадоба пімсти; але почалась рівночасно і страшна економічна скрута. Міліони робітників, міліони пролетарської і буржуазної молоді остали без праці, без змоги до життя, без надій на майбутнє. Міліони дрібноміщанства і селянства опинились перед руїною. Важке лихоліття ще скріпилось, коли надтягнула нечувана світова економічна кріза, яка знівечила світові ринки збуту, обнизила покупну силу мас і кинула на пота зу далі міліони безробітних.

Що в такій каламутній воді рибу ловити легко, це ясно. Міліони людей в розпуці шукають ратунку і виходу із сліпої вулиці і йдуть там, де їм найбільше і найскоріше обіцюють. Вони падуть жертвою верхових кличів і з телячим захватом протягають руки як до месії до цього, хто обіцює вивести їх найкоротшим шляхом з єгипетської неволі, в землю обіцяну, молоком і медом текучу.

В таку ситуацію попав Гітлер і став месією. Щоб можна успішніше впливати на маси, він виповичив собі від соціялістів назву "соціяліст" і додав до неї "національний", на знак, що він німецький патріот. Вкрав червоний прапор революції і сплямив його заломаним хрестом на знак, що він іде з Богом, і повів безоглядну боротьбу за фашистську диктатуру проти демократії і парляментаризму, проти республики і проти німецького соціялізму.

У своїй програмі Гітлер обіцює всім і все, щоб зєднати найбільше прихильників. Він підніс ганебний клич висшости німецької раси і кожного, хто до неї не належить, назвав людиною нищої породи. Усі інші народи в нього нищої раси, отже меншевартні, між ними очевидно в першу чергу славяне. (Що скажуть на це українські фашисти? Але це мабуть підходить під них.) До цеї нищої породи людей належать усі робітники, які будуть то не є спосібні правити, до чого надається тільки вища раса панів.

Але головно жиди для Гітлера це расово низьке, до нічого вищого нездатне бидло, яке можна безкарно бити і вбивати, де тільки попало і яке треба без пардону викинути з Німеччини, щоб не засмічувало шляхотної німецької північної раси. Зачалась отже антисемітська дика оргія, яка огидою пронибає кожну культурну людину.

Цей антисемітизм це добре продумана метода, щоб відвернути увагу безкритичної, дрібноміщанської маси від дійсного виновника нинішних злиднів і безробіття, від капіталу і його носія — буржуазії. Для цеї буржуазії фашизм це остання поміч проти щораз то більше зростаючого невдоволення робітничих мас, проти щораз то більше наростаючої революційної хвилі. Фашизм для неї це останній ратунок перед соціялізмом.

Німецькі капіталісти кинули Гітлерові несчисленні міліони, бо знають, що це сторицею оплатиться. Усі роди великої і малої німецької індустрії, великі і малі поміщики, графи, князі, барони, цісарська родина і сам бувший цісар Вільгельм, усі вони отворили для нього свої каси, щоб міг узброїти свої банди на боротьбу проти соціялістичного робітництва. Сини цісаря, князі, графи, барони є членами гітлерівської партії. І це називається соціялістична і що до того робітнича партія!

Але в широко розявлену пащу Гітлера сиплють гроші і заграничні капіталісти, голяндські, швайцарські, французькі і навіть американський Форд, бо всі вони заінтересовані в знівеченню німецького робітничого руху, найдужчого в світі і найбільш готового і зрілого до повалення капіталістичного ладу. Коли вдалосьб звалити капіталізм в Німеччині, тоді легко покотиласьб соціялістична хвиля по цілому світі.

Очевидно, що найщедріще сипле грішми на фашитський рух Німеччини Муссоліні, бо він, щоб рятувати свій кріваний режим, хоче мати навколо себе своїх союзників. А для Гітлера італійський фашизм це первотвір, він копіює його на кожнім кроці.

Колиб Гітлер захопив владу в Німеччині в свої руки, тоді в першу чергу, як це зробив Муссоліні в Італії, він роздавивби усі робітничі організації, знівечивби усі соціялістичні здобутки робітників, усунувби свободу преси, зборів, колиції, винищивби усіх провідників робітництва. Одним словом, завівби найстрашнішу кріваву диктатуру, яка кинулаб свою вбійчу тінь на цілий світ.

Диктатура Гітлера в Німеччині це марево нової війни в Европі, яка принеслаб тільки нові страхіття, нову руїну і новий деспотизм для працюючих мас. Ця руїна впалаб і на український поневолений нарід, бо він не має ніякої зорганізованої мілітарної сили, щоб на випадок нової модерної війни міг виборoти власною силою свою країну [illegible].

Так виглядає Гітлер і його рух і такі перспективи звязані з його іменем. Так виглядає божище українських фашистів, членів поневоленого народу, який майже в сто відсотках складається з працюючих мас, з селян і робітників, — отже по словам Гітлера з нищої породи людей.

Г. П.
"Нар. Воля".

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

[illegible] ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ
Четвер, 9. Лютого, 1933

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	28
Ч. 2. Нордерн	25½
Ч. 3. Нордерн	25
Ч. 4. Нордерн	23½
Ч. 5. Нордерн	22½
Ч. 6. Нордерн	21½
На годівлю	18½
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	11
Ч. 3. С. В.	8½
Екстра ч. 1. на годівлю	8½
Ч. 2. на годівлю	7½
Ч. 3. на годівлю	6½
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	13½
Ч. 4. С. В.	11
Ч. 5. С. В.	10
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	14
Ч. 3. С. В.	12
Ч. 4. С. В.	8
[illegible]:—	
Ч. 1. С. В.	55½
Ч. 2. С. В.	51½
Ч. 3. С. В.	39½

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ
Четвер, 9. Лютого, 1933

ТЕЛЯТА	
Вибрані	до 5.00
Добрі	4.00 до 4.50
Звичайні	1.50 до 3.50
[illegible]	
Добрі, на заріз	3.00 до 3.25
Середні	2.00 до 2.50
Звичайні	1.50 до 2.00
[illegible]	
Добрі	3.00 до 3.25
Середні	2.25 до 2.50
Звичайні	1.50 до 2.00
КОРОВИ	
На заріз	1.75 до 2.00
Звичайні	1.00 до 1.50
На консерву	.50 до 1.00
БАГАЇ	1.00 до 1.25
СВИНІ:—	
Добірні бейкони спроваджувані вагонами	2.75
Спроваджувані троками	2.65

ЯГНЯТА І ВІВЦІ —
Овець в тому дні не було на стільки, щоби усталити ціну.

ЯЙЦЯ

Продуцентам плачено:

За Екстра	15ц.
За Перші	13ц.
За менші Екстра	10ц.
За ч. 2.	7ц.

Ціна, яку платять консументи в сторах:

За Екстра	22ц.
За Перші	20ц.
За менші Екстра	18ц.
За ч. 2. менші	16ц.

СМЕТАНА

Специяльна	17ц.
Число 1.	15ц.
Число 2.	12ц.

Вищі ціни відносяться до місця висилки. Молочарні оплачують експрес самі.

АДВОКАТСЬКА ФІРМА
Harvie, Bury & Yanda
Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи.
205 Bank of Toronto Bldg.
Phone 23115 EDMONTON

Office Phone 21062 House Phone [illegible]
E. C. DARLING
АДВОКАТ
707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС
ЛІКАР-ХІРУРГ і АКУШЕР
Тел. Офісу 23132 — Рез. 24584
4 Bradburn - Thomson Block.,
Next to Army & Navy Store

Телефон Офісу 24416
Др. І. Верхомин — ЛІКАР - ХІРУРГ — Тел. Резиденції 73158 — Електро-Терапія — Christie Grant Block,
Др. Ф. Ґовда — ДЕНТИСТ — Тел. Резиденції 23219 — Edmonton, Alberta

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Виходить що два тижні, кождого 10-го і 25-го дня в місяці.
Передплата виносить на рік $1.00, на піврік 50ц.
10336 — 96-та вулиця, Едмонтон, Алберта.

THE FARMERS' VOICE
Ukrainian Semi-Monthly
Published on the 10th and 25th day of each month.
10336—96th Street
Edmonton, Alberta.
Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 4. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 25-го ЛЮТОГО, 1933. EDMONTON, ALBERTA, FEBRUARY 25th, 1933. No. 4. VOL. II.

Воєнні Хмари над Далеким Сходом

Від кількох днів увага світа звернена на японсько-китайський спір на Далекому Сході, який з кожним днем зближає ці два народи до неминучої війни, яка може довести до міждержавного конфлікту й замішання ся у воєнний герц інших держав.

Зайшло з того, що Ліга Націй зажадала від Японії, щоби вона зліквідувала так звану незалежну державу Манчуко, яку вона витворила в окупованій Манджурії, нащо Японія рішуче відмовилася. Другу пропозицію Ліги Націй, щоби спір Японії з Китаєм за Манджурію віддати під розгляд і вирішення комісії в склад якої входилиб також Злучені Держави і Росія, японці рішучо відкинули, ні дозріваючи, що Китай стоїть в тісному порозумінню з совітською Росією і Злученими Державами.

Ліга Націй Занепокоєна

Такий непослух Японії занепокоїв Лігу Націй, бо поступовання Японії веде до неминучого розриву з Лігою і найближчі дні покажуть, чи Ліга Націй виключить зі свого членства Японію, чи Японія сама подякує за членство і виступить з Ліги.

Японія Приготовляється

В міжчасі, коли Ліга Націй ломить собі голову і псує папір писанням Японії перестороги, японський парлямент ухвалює близько 480 міліонів долярів на воєнне збросиння і приготовляє армію на цілій лінії [illegible] наступу на китайські позиції.

Що Думають у Вашингтоні

Кореспонденція "Асошейтед Пресс" подає, що в колах вашингтонського уряду числяться з можливістю, що напруження між Японією, Китаєм і Лігою доведе до вибуху війни, в яку можуть бути втягнені европейські й американські держави. У Вашингтоні вважають певною річю, що переговори Ліги з Японією не доведуть ні до чого і скінчаться виступленням Японії з Ліги.

Після розриву Японія буде правдоподібно примушена виповісти формально війну Китаєві, бо лиш по такім виповіджени вона буде мати право перевести блокаду хінського побережа і не пускати туди чужих кораблів. Така блокада відібється на торговлі Китаю з заграницею і може вамішати в війну ріжні держави. Тому, що в Китаю живе багато чужинців, трудно буде чужим державам на випадок війни задержати невтральність. Особливо трудне буде становище Росії, тому що її територія сусідує з Манджурією.

У Вашингтоні не вірять, щоби Ліга Націй після розриву спромоглася на які дальші кроки проти Японії. Одиноко зброєю в її руках міг би бути торговельний бойкот, але на спільну акцію держав в тому напрямі леди чи можна числити.

Треба Законів, щоб Більше Захищали Фармерів чим Капітал

В дебаті над престольною промовою в провінціональному парляменті Алберти, промовляв між іншим А. Б. Клейпул, Ю.Ф.А. посол з округа Дідсбери.

Клейпул між іншим сказав, що уряд в послідних трьох роках находиться в тяжкому положенню, та що з кожним днем перед ним стоять все більші трудноші в провадженню адміністрації, позаяк доходи значно зменшуються, а видатки уряду все збільшаються.

Говорячи про стан рільничий, Клейпул сказав, що фармері через минулих чотири роки продукують збіжжа в великою втратою, бо продукція ніяк не поплачується в обличчі теперішних цін, які фармері дістають за свої продукти. Фармері, — говорив посол Клейпул, — живуть на тій резерві, яку придбали за послідних 20 років, яка в многих фармерів вже минула ся і кожний фармер находиться в розпучливому положенню.

Капітал Має Захист

Коли фармер примушений продукувати з великими втратами, в той самий час закони краю вповні протектують капітал. Посол Клейпул сказав, що після його гадки фармері повинні бути протектованими в першій мірі, а не капітал.

Радить, щоби Всі Посли Підписалися Під Резолюцією

В дальших дебатах над престольною промовою в провинціяльним парляменті в Едмонтоні, промовляв в середу посол Джордж Меклаклин (Ю.Ф.А.), про конечність грошевої реформи в Канаді. Торкаючись внеску зробленого консервативним провідником Д. М. Доґеном, попертим В. Г. Шилдом (Ю.Ф.А.) послом з Меклавд, щоби правительство вислало в тій справі до Оттави делеґацію, посол Меклаклин поставив від себе пропозицію, щоби замість висилати делеґацію, виготовити до федерального уряду меморандум, яке підписавби кожний посол провінціонального парляменту, що на думку Меклаклина буде мати більший ефект і не буде коштувати провінцію стільки грошей, що коштують делеґації.

Посол Меклаклин пригадав парляментові, що минулої сесії ухвалено резолюцію з домаганням, щоби правительство розслідило можливість перебрання контролі кредитів і грошей та відступлення від золотого стандарду, але така резолюція правдоподібно впинилася в коші.

Тому на думку посла Меклаклина парлямент Алберти повинен те саме домагання повторити. Щоб надати такому домаганню більше сили і значіння воно повинно бути підписане кожним послом.

Посол Меклаклин сказав, що життя краю стало залежне цілковито від фінансістів і тільки сильна публична опінія й домагання цілого населення вможе зломити окови, якими спутали фінансові магнати цілий край.

Невдалий Замах на Життя Рузвелта

Коли в середу, 15-го ц. м. вечером президент Рузвельт промовляв в Міямі, Флоріда, до тисячної публики, Джозепп Зангара вистрілив в напрямі президента з цілею убити його. Коло президента стояв шікаґовський мейор Чермак, який гостив тоді в Міямі й куля вимірена в президента прошила Чермака. Напасник дав кілька вистрілів і поранив кілька осіб, в тім одного поліцмена. Ранених забрано до шпиталю й лікарі мають надію, що їх вдасться вилічити.

На допитах арештований Зангара признався, що він мав замір убити президента й жаліє, що намір не вдався.

Зангара сказав, що проти Рузвельта особисто не має нічого і як чоловіка жалує, однак не жалівби його, як президента, колиб замах був удався.

Зангару засуджено на 80 літ тюрми

В понеділок, 20. ц. м. Джозені Зангара, який 15. ц. м. стріляв до президента Рузвелта, зістав засуджений на 80 літ тюрми. Проти нього внесено чотири оскарження заміреного убійства іменно проти ново-вибраного президента Злучених Держав і проти три особи, які підчас стрілянини зістали ранені. Йому присуджено по 20 років за кожне оскарження зосібна, що зробило разом 80 років.

Коли суддя прочитав йому вирок, Зангара всміхнувся до судді і сказав: "Не будьте так скупі — дайте цілих 100 років!"

ПОЛІЦІЯ ПРИАРЕШТУВАЛА ИРВИНА

Минулого тижня зрештувала поліція в Келґарах, Алта., А. Ирвина, одного з провідників голодового походу на Едмонтон, який укривався перед поліцією від часу утечі.

Ирвин, як ми вже писали, на кілька хвиль перед вирушенням походу, виголосив до демонстрантів палку промову, в якій загрівав слухачів, щоби відважно йшли в лави демонстрантів без огляду на опір поліції, по скінченню промови висмикнув з трибуни і щез без сліду. Поліція розкинула за ним гончі листи і по двох місяцях попала на його слід в Келґарах, звідки його привезено до Едмонтону, де він в кількома іншими учасниками походу [illegible] не засуджених, стане перед судом слідуючого місяця.

Внесок за Усуненням 98-ої Секції Знова в Завішенню

По горячих кількадневних дискусіях над внеском посла Вудсворта за відкликанням 98-ої секції карного кодексу, парлямент рішив більшістю голосів дальшу дискусію над цим внеском лишити в завішенню на шість місяців. За відложенням голосувало 89 послів проти 45. Між послами, що голосували за відложенням дискусії, було також шість лібералів з Квебеку.

В дискусії над внеском посла Вудсворта приходило зачаста до острих перепалок між послами, що обстоюють 98. секцію і послами, які піддержували внесок Вудсворта за скасованням тої секції. Внесок Вудсворта піддержували посли фармерської і робітничої групи, злученої тепер в К. Г. Федерацію, як: Ирвин, Гарленд, панна Мекфейл, Мекінис, Спікмен та кількох лібералів. Проти Вудсвортового внеску, в обороні 98. секції завзято виступали консервативні й деякі східні ліберали. Оборонці 98-ї секції посунулися в свойому упередженню до К. Г. Федерації так далеко, що закидали провідникам вислуговування Москві. а Арманд Лявери, заступник маршалка парляменту, назвав поіменно Джорджа Виллямса, одного з провідників Федерації в Саскачевані, платним агентом Москви, не даючи на це ніякого доказу.

Заява Виллямса

Джордж Виллямс, бувший президент Злучених Фармерів Канади (Саскачеванська Секція), довідавшися з преси про таке очернення, подав з Саскатуну 24. ц. м. таку заяву.

"Я взиваю пана Лявериа повторити таке саме твердження поза стінами парляменту, де він підлягби оскарженню за очернення".

Пан Лявери зробив такий закид в парляменті знаючи, що має за собою протекцію парляменту, але не відважується робити цего поза парляментом.

Виллямс заявив, що віддає справу в руки своїх адвокатів, щоби потягнути перед суд часопис, на підставі котрого публікації Лявери зробив йому такий обтяжаючий закид.

Беннет Відмовляється Освободити Провідників Компартії Канади

Коли в премієра Беннета явилася у вівторок делегація від Канадійської Робітничої Оборонної Ліги зложена з 14-ти членів, на чолі якої були А. Е. Смит, бувший торонтонський священик і жінка засудженого Тим Бака, з домаганням, щоби премієр Беннет звільнив засуджених минулого року провідників Комуністичної Партії з Кінгстонської тюрми, премієр Беннет заявив делегації, що ані не думає про амнестію для засуджених. До речника делегації Смита сказав, що КРОЛ є комуністичною організацією, і що судді в Канаді можуть найти вину за приналежання до тої організації.

Делегація мала з премієром довшу інтервенцію доказуючи, що всіх засуджено тільки за їхню робітничу активність, нащо премієр відповів, що тільки суд який їх засудив, може вирішувати, що зробити з ними. Закони в книжках є на те, щоби їм повиновуватися. "Це старі права і будуть ще старіші" — додав премієр.

Відносно Сема Косена, одного з засуджених в Кінгстоні, який мав би бути в тюрмі хорий, премієр відчитав делегації телеграму одержану від тюремного лікаря, який стверджує, що Косен важить 172 фунти і стратив

(Докінчення на стороні 4-ій).

Можливість Вільної Торговлі Між Канадою й Америкою

В кількох послідніх днях щоденна преса почала писати про можливість заключення між Канадою а Злученими Державами договору вільної торговлі, тобто усунення тарифи на товарах так зі Злучених Держав до Канади як і на оборот.

Премієр Беннет на днях заявив парляменті, що з думкою такого договору носиться ново-вибраний президент Злучених Держав, однак так як Рузвелт ще не перебрав урядовання, (що наступить 4. березня), такої пропозиції не мож уважати офіціяльною, тимбільше, що про неї ще президент публично не заговорив й тому канадійському парляментові ще запередчасно цю справу порушувати.

На днях відвідав Оттаву канадійський посол до Вашингтону п. Геррідж, (швагер премієра) і в Оттаві панує загальне переконання, що його візита тісно вяжеться з цею справою.

Сам премієр Беннет ставиться до можливости такого договору прихильно, хоч на його думку такий договір мавби ріжнитися від колишнього проекту т. зв. "Ресипросіті" відкинене населенням підчас домініяльних виборів в 1911 р.

В політичних кругах панує переконання, що премієр Беннет навіть думає в слідуючих виборах видвигнути це питання як головний клич в кампанії.

Бувають всякі чуда на світі, то чому не може бути такого чуда, що пан Беннет готов змінити свої погляди на тарифу і пробувати в других виборах свойого щастя проповідуючи знесення тарифи?!

ВЕРЕГІН ЗІСТАВ ОСВОБОДЖЕНИЙ ВІД ДЕПОРТАЦІЇ

Суддя Малиш освободив сьогодня в Галифаксі Петра Верегіна від депортації узасаднюючи своє рішення тим, що коли Верегінови подаровано половину з засудженої кари, він уважає, що тим самим Верегін повинен бути увільнений від депортації.

Верегін по увілненню заявив, що думає вибратися з Канади, однак тепер ще не знає куди виїде, але з певністю не до Росії, куди його хотіли депортувати.

Комісіонер іміграції Джоліф, в Оттаві, на вістку про рішення судді Малиша сказав, що уважає справу Верегіна за покінчену і що Верегін тепер зовсім свобідний чоловік.

Хоч Верегін звільнений від депортації, то ще не відомо, чи Канада йому видасть віза на виїзд з Канади, колиб хотів їхати до Мексика, чи Аргентини, позаяк його російський пашпорт находиться далі в руках іміграційних властей Канади.

Боротьба Поліції з Комуністами

Хотячи перешкодити виїзд скебам до Анйовс, де майнери вийшли на страйк, венкуверські комуністи і безробітні в числі близько 700, старалися в пятницю, 24. ц. м. загородити скебам дорогу до пароплаву, наслідком чого між поліцією і комуністами прийшло до поважної бійки.

„Ми Дійшли до Кінця Дороги"

Беручи участь в дебатах над престольною промовою, робітничий посол з Едмонтону С. Л. Гібс сказав, що Сі Сі Еф стремить до повного економічного визволення й проломання "бредлайни". Відповідаючи на бесіди провідників ліберальної і консерватівної партії, які в своїх промовах перестерігали фармерський уряд перед наслідками злуки з робітниками в одну кооперативну Господарську федерацію, яка стремить до цілковитої соціялізації земель і індустрії, посол Гібс сказав, щоби тим не дуже журилися, бо новий рух партії Сі Сі Еф здобуває між фармерами таку велику піддержку, що навіть переходить сподівання провідників цеї федерації.

Посол Гібс сказав, що йому зачаста доводиться промовляти поміж фармерами, які у великому числі сходяться на мітинги, щоб почути провідників Кооп. Госп. Федерації. Захоплення рухом Федерації є так велике, що сьогодня між фармерами не є питання, чи вони погоджуються з програмою Федерації, а питання: "коли Федерація пічне переводити свою програму в жит-

(Докінчення на стороні 4-ій).

Італійська Преса Каже, Що Франція Спровоковує Війну в Европі

Орган премієра Муссолінія "Л'Пополо д'Італія" помістив в понеділковому виданню статтю, яка закидає Франції, що творення балканського блоку є очевидною провокацією до війни. Інший часопис "Ле Стемпа" в Турині подає спис зброї яку через минулі два роки достарчила Франція Румунії і Югославії твердячи, що Франція приготовляється до війни.

Комуністи Вибрали Мейора з Блеймор

Підчас міських виборів минулого тижня, комуністична "Воркерс Юніти Ліг" вибрала в місті Блеймор, в полудневій Алберті, свойого мейора В. Найта, а також трох радних і двох шкільних тростісів.

Посол Ґорецький за Скасованням Довгів і Процентів

Між многими послами в провінціональним парляменті, які в послідних двох тижнях брали участь в дебатах над престольною промовою, виступив у вівторок посол з округа Вітфорд, Ізидор Горецький. В своїй промові посол Горецький вказував на конечність заведення державного лікування, доказуючи, що фармері більш чим люде по містах потребують лікарського догляду.

Відносно Кооперативної Господарської Федерації проти якої ліберали і консервати від самого отворення сесії поставилися спільним фронтом, посол Горецький заявив, що цей рух повстав наслідком безділ.ности старих партій.

Говорячи про тяжке положення, в якому находиться фармерство, посол Горецький сказав, що деяким фармерам навіть інфляція грошей не принесе жадної користи. Треба скеркнути довги і проценти, коли хочеться прийти населенню в поміч, говорив посол.